

XXX. évfolyam | 2018/3.

# HONVÉD ALTISZTI F O L Y Ó I R A T



1 8 4 8 | 2 0 1 8



170 ÉVES A  
**MAGYAR**  
**HONVÉDSÉG**



Altisztek hangján | Altisztek hangján | Altisztek hangján | Altisztek hangján | Altisztek hangján | Altisztek hangján



## TARTALOM

170 év	2
Hősök napja	3
Egyedülálló képesség Pápan	8
A hon védelme közös ügyünk	10
Székesfehérvár helyőrség katonai zenekara Nagyváradon	12
„Mindig maradjanak nők!”	14
Poszter	16
Fegyvernemi védőszentek	18
A Levegő Lovagja	20
Mert eljött a jeles nap, mint minden évben egyszer...	24
Levélzárók A Varsói Szerződés alapításának 20. évfordulójára	27
Páncélosok bővületében	28
Humor	31
Hűsítést keresve, avagy kölcsönös ismerkedés	31
Történelmi visszatekintés	32



# 170 ÉV

Tisztelt Olvasók!

Magyarország történetében 170 év nem hosszú időszak, ám nekünk, magyar katonáknak igencsak jelentős. Idén 170 éves a Magyar Honvédség, számtalan rendezvény és programsorozat gondoskodik e jeles évforduló méltó megünnepléséről. Történelmünk meghatározó pontjain mi, katonák már a kezdetektől ott voltunk, tettük a kötelességünket, ahogyan most is tesszük és a jövőben is tenni fogjuk, eskünhöz híven. Mára megteremtettük azt a biztonságos környezetet, amely nemcsak a magyar társadalom, hanem Európa számára is meghatározó; annak a gazdasági fejlődésnek az alapját, amely hazánkat elindította azon az úton, amely nekünk, katonáknak is régen várt eredményeket hozott.



A Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program célkitűzése nem kevesebb, mint a régió meghatározó haderejévé válni – és erre minden esélyünk megvan. Ahhoz azonban, hogy addig eljussunk, számtalan teendőnk van még, s ebben kulcsszerepet kell hogy vállaljon az altiszti kar, amely a haderő gerincét alkotja. Altisztjeink eddig is számtalan területen bizonyították már rátermettségüket, legyen szó missziós szerepvállalásról, itthoni gyakorlatokról, határvédelemről, vagy csak a mindennapi békefeladatok ellátásáról. Szeptembertől szinte minden területén megújul az altisztképzés, amelyben az altisztek szerepe minden eddiginél hangsúlyosabban fog megjelenni. A tapasztalt altisztek olyan tudás birtokosai, amely a fiatal pályakezdők – legyen szó tisztről vagy altisztről – szakmaiságának alapjait kell hogy megteremtse a jövőben, hiszen a jól felkészült katona minden haderő alapvető része, s egyben a fejlődés, a naprakészség és a győzelem kulcsa is.

Van hová fejlődünk, elsősorban mentálisan. Le kell győznünk mindazt a pesszimizmust, amely múltunk kudarcai során rakódott ránk, hinnünk kell önmagunkban, a sikereinkben, hogy emelt fővel, büszkén mondhassuk bárhol, Magyar Katona vagyok! A magányos harcosok kora lejárt, feladatainkat csapatban hajtjuk végre, feltétlenül bizva egymásban, parancsnokainkban, vezetőinkben. Tudom, ezek a változások nem egyszerűek, de minden körülmények között meg kell felelnünk a kor és a régió biztonsági kihívásainak, amelyekkel nap mint nap szembekerülünk. Ehhez biztosítjuk a feltételeket, a 21. századi körülményeket; azt a felszerelést és azokat a technikai eszközöket, amelyek elengedhetetlen részét képezik annak a profizmusnak, amely a magyar katonát bárhol a világban a legjobbá teszi. Nem véletlen, hogy az illetményemelések is kiemelten érintik az altiszti kart, ugyanis elsődleges cél a tapasztalt, a technikai eszközök kezelésében jártas állomány megtartása, szakmaiságának megerősítése.

Járjanak emelt fővel, büszkén, és feladataikat mindenkor a nemzeti érdekek szem előtt tartásával, egy csapatban gondolkodva hajtásák végre, higgyenek a sikereinkben, mert ez a jövőnk záloga!

*Korom Ferenc altábornagy*

# HŐSÖK NAPJA

*„azóta láttam sok csillogó rendjelt a szívek felett büszkén ragyogni, és érzetem, - hogy minden rendjel előtt a fakesztertet kell megbecsülni.”<sup>1</sup>*

Emlékezünk meg a háborúkban elesett katonákról és civilekről, eleve-nítsük fel röviden a *hősök napja* történetét, és számos egyéni kiemelkedő helytállás ismertetésével próbáljuk meg elképzelni, milyen hatalmas elszántság, hazaszeretet, állhatatosság és akaraterő kellett azokban a napokban, s mindaz az emberfeletti bátorság, ami hozzásegített hazánk védelméhez, ahogyan az a szent katonai esküben megjelenik: *„ha kell, életem árán is megvédem”*. Erről a hangsúlyos esküszószletről nagyságrendileg hatszázezer katona tett tanúbizonyságot, ugyanis körülbelül ennyire tehető az első világháború hősi halottainak száma. A pontos adat azonban nem is-



Tisztelet a hősöknek

mert, és sajnos nem lesz ismert soha. Telnek-múlnak az évek, felejtődnek a történelmi események, megkopnak hagyományaink. Mindig tudatában kell azonban lennünk, hogy a biztonság, amiben napjainkban élhetünk, milyen szenvedések, véráldozatok, családi és egyéni tragédiák árán adatik meg számunkra. Nem valószínű, hogy lenne olyan család, amely nem vesztett volna el egy édesapát, egy testvért, egy unokafivért vagy egy rokont azokban a vérzivataros időkben. Minden év májusának utolsó vasárnapján a magyar történelem hőseire, hősi halottaira, elsősorban a két világháborúban elesett katonáinkra emlékezünk.

## Az ünnep eredete

Az elesett magyar hősök emlékezetét először az első világháború idején, 1917-ben iktatták törvénybe<sup>2</sup> Abele Ferenc vezérkari őrnagy kezdeményezésére. Báró Abele Ferenc vezérkari őrnagy 1915. július 19-én levelet írt gróf Tisza István miniszterelnöknek, s egy olyan törvénycikk megalkotását javasolta, amely alapján a magyar állam minden településen emléket állít az elesett katonáknak, s neveiket márványtáblába vésik.

A vezérkari törzstiszt 1916 végén – Kállay Erzsébet udvarhölgy közvetítése révén – magas pártfogóra tett szert Zita királyné személyében, aki továbbította kérelmét IV. Károly felé. Ennek eredményeként született meg az 1917. évi VIII. törvénycikk, amely szerint „mindazok, akik a most dúló háborúban a hadrakelt



Abele Ferenc vezérkari őrnagy

sereg kötelékében híven teljesítették kötelességeiket, a nemzet osztatlan, hálás elismerésére váltak érdemesekké. Őrizze meg a késő utókor hálás kegyelettel azok áldott emlékezetét, akik életükkel adóztak a veszélyben forgó haza védelmében.”<sup>3</sup>

A települések és a tehetősebb polgárok már az első világháború elején több helyütt emléktáblát emeltek az elesetteknek. Az 1917-es törvény nyomán 1938 végéig 1086 világháborús emlékművet, emlékhelyet avattak Magyarországon. Ez nem csupán szobor lehetett: helyenként fákat ültettek, másutt neveket felsoroló táblákat helyeztek el. Az emlékművek mellett sok helységben létrehozták a hősök kertjét, ahol fejfákat állítottak az ismeretlen vagy távoli helyeken eltemetett katonáknak. Az 1924. évi XIV. törvény március 15-e és augusztus 20-a mellett – mint nemzeti ünnepet – bevezette a Hősök emlékűnnepét, május utolsó vasárnapját jelölve meg annak időpontját. Először a mindenszentek, illetve a halottak napja ünnepét szemelték ki, de

1 Ismeretlen szerző versrészlete Jacobi Ágost utászezredes: Magyar műszaki parancsnokságok, csapatok és alakulatok a világháborúban című könyvének bevezetőjéből.

2 Valójában 1917-ben került az elv törvénybe, de az ünnep gyakorlatát 1924-ben szövegezték meg. Valamiért többször is elakadt az ünnep törvénybe foglalása korábban, így az őrnagy egy udvarhölgyön keresztül Zita királynéhoz, IV. Károly feleségéhez fordult, aki mint jó feleség terelgette férjét, és meggyőzte az ügy fontosságáról. Így Tisza István és a Képviselőház által 1917-ben törvénybe foglalták az ünnepet. Abele Ferenc tábornok Budapesten hunyt el, a Farkasréti temetőben nyugszik. Sírját a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság védetté nyilvánította 2004-ben.

3 <http://felvidek.ma/2017/05/magyar-hosok-emlekunnepe/>

ezeket – lévén katolikus ünnepek – a többi vallásfelekezetre való tekintettel végül elvetették<sup>4</sup>.

Az 1924. évi XIV. törvény magában foglalja: „Tekintettel azokra a nagy véráldozatokra, amelyeket a világháború köztudomás szerint követelt, a hősi halottak iránti kegyeletet nem tekinthetjük kimerítettnek hátramaradottaiknak az állam pénzügyi helyzetéhez mért gondoskodásban való részesítésével és sírhelyeiknek megfelelő ápolásával, hanem a haza iránt tanúsított önfeláldozásuk nagysága megkívánja, hogy emléküket minden időkből megünnepeljük. Emlékük megünneplésének egyik módja lenne az, hogy az év egy napját, mint nemzeti ünnepet nekik szenteljük. Ezzel az ünnepnappal az utókor legszentebb, legmagasztosabb kegyeletét, a szívek mélyéről fakadó örök hálóját óhajtaná kifejezésre juttatni ama megdicsőült hősei iránt, akik – mint a magyar katona lángoló hazaszeretetének, önmehtagadással párosult önfeláldozásának, párját ritkító kötelességtudásának mintaképei – a hazáért hősi halált haltak. Azon hős fiai iránt, akiknek egy része még alig túl az élet tavaszán, más része már férfikora delén, de valamennyi mint a hazának munkás, törekvő érdemes polgára, jobbára messze az ország határán túl, de ott is a haza szent földjének, ezeréves határainak védelmében hősi es küzdelem közben vesztette életét. Azok iránt, akik akkor, amikor a hősi halál lett dicső osztályrészük, életükkel a hazáért mindenüket feláldozták. A »Hősök emlékűnepe« azokat a magyar katonákat kívánja megünnepelni, azoknak az emléket óhajtja a jövő számára megörökíteni, akiknek hősiessége bátorsága tette lehetővé és eredményezte a magyar csapatok által példátlanul álló halálmegvetéssel megvívott diadalmas harcok egész sorozatát, azokat a hősokeket, akiknek neve, azokat

a csapatokat, amelyeknek haditettei aranybetűkkel vannak megörökítve a történelem véres lapjain és napnál fényesebben ragyogják be a dicsőség fénysugaraival a múltat és a jövőt. Ennek a napnak rendeltetése lenne, hogy azon az állam és társadalom szerveinek célszerű együttműködésével a nemzet a hősoke emlékének adózzék.”<sup>5</sup>

A megemlékezést 1942-ben kiterjesztették az 1938 óta elesett katonákra is.

### Hőstettek az első világhéges poklaiban

„Ha látsz út menti keresztet / Vándor állj meg egy percet / Olvasd a hősoke névsorát...” – hangzik a vers-, illetve dalrészlet. E sorokkal szeretném bevezetni az Altiszti Folyóirat korabeli számai tanulmányozása közben olvasott érdekességeket. Mint korábbi cikemben leírtam, az akkori Altiszti Folyóirat minden egyes száma a „Hősök dicsősége” rovattal kezdődött, méltán megemlítve, példaként felsorolva azokat a kiemelkedő cselekedeteket, amik mások életét mentették meg, hozzájárultak egy sikeres csata megvívásához, vagy részesei voltak egy rendkívüli hadi cselekménynek. Idézzünk fel néhány ilyen írást.

#### Dukony István, a császári és királyi 5. huszárezred katonája

„Nagy elszántsággal harcolt 1918. május 29-én Dukony István huszár, aki a komáromi 5. huszárezred 5. századában szolgált. A Piave folyó torkolata tájékán folyt harcaink alatt nyolc főnyi osztága élén bátran és vitézül megtámadta és elfoglalta az olaszok egyik hősiességgel védett fészket. Amikor pedig az olaszok ezt az elszigetelt fekvésű fészket két oldal felől támadva vissza akarták foglalni, Dukony huszár példás elszántsággal vívott közelharcban megghiúsította eme szándékukat.

Főleg kézigránatokkal tartotta távol a támadókat. Lőszere és kézigránátjai azonban csakhamar elfogytak. Erre bajtársai élén azzal a kiáltással, hogy: »Előre magyarok!«, szuronyt szegezve vetette magát a fészket ostromló olaszokra. Bátor előretörése sikerült. Az olaszokat viaszosította és a fészket birtokában maradt. Példás és hagyományos huszárvirtussal véghezvitt vitézi tettét a nagyezüst Vitézségi Éremmel jutalmazták.”

#### Széplaki János hőstette

– 1918. június 4.

„A 25. gyalogezred támadásra ment 1918. június 4-én Cismon falu közelében, a Monte-Asolone egyik nyúlványán húzódo olasz állások ellen. Az egymás mögött előretörő rohamhullámok az ellenséges tüzéség pokoli tüzeiben közeledtek az olasz állások felé, és súlyos veszteségeik következtében már-már csüggedés szállta meg a derék 25-ösöket. Széplaki János törzsörmeister, a 10. század szolgálatvezető altisztje, a harmadik szakasz vezetésében segédkezett parancsnokának s lelkesen vitéz magatartásával erőt öntve embereibe, erőteljes lendülettel tört be az ellenség állásába. Szakaszát rohamról-rohamra vezette a makacsul védekező olaszok ellen, s amikor parancsnoka az ádáz küzdelmekben hősi halált halt, átvette szakaszának önálló vezetését és folytonos buzdítások közben, véres harcok árán a negyedik olasz védővonalig tört előre. Zászlóalja a nagy veszteségek következtében már a harmadik ellenséges vonalban megállott s így Széplaki törzsörmeister előrerontott szakaszával teljesen elszigetelten állott az ellenség között. A sötétség beálltával állásaik visszaszerzése végett heves ellentámadásokat indítottak az olaszok Széplaki szakasza ellen, melyet azonban hősiességgel ellenállással visszavert. Sőt rajtaütéssel

4 Az 1921. évi november havában az Országos Református Lelkész-Egyesületnek Debrecenben megtartott ülésén határozottan kifejezésre jutott azon kívánság, hogy a református egyház az elesett hősokekről ne a fent említett napokon, hanem egy más napon emlékezzék meg. Az ünnepnap megtartására május hó utolsó vasárnapja látszik a legalkalmasabbnak, mint olyan, a mikor a tanuló-ifjúság a tanintézetekben még együtt van; az iskolaév már többé-kevésbé befejezést nyert, de az évről vizsgálatok még nem vették kezdetüket. A fokozott tevékenységet követelő mezőgazdasági munkálatok ebben az időszakban a gazdaközönséget még nem vonnák el az ünnepeltől, mint kora tavasszal, nyáron vagy ősszel. Május végén a sírok díszítésére már elegendő virág áll rendelkezésre. Az időjárás változásai nem kell oly nagy mértékben számolni, mint kora tavasszal vagy késő ősszel, amikor az hirtelen, minden átmenet nélkül válhat kedvezőtlené. A közhasználatnak megfelelőbbnek tetsző „Hősök napja” megjelölés helyett azért alkalmaztatik a törvényjavaslat szövegében „Hősök emlékűnepe” megjelölés, mert azáltal, hogy már van „Madarak napja”, „Fák napja”, „Gyermekek napja”, stb., stb. a kegyelet rovására menne a Hősök emlékének szentelt és valójában ünnepnappá tenni szándékolt napot az előbb felsorolt napokkal ugyanazon színvonalon tartani. <https://net.jogtar.hu/ezer-ev-torveny?docid=92400014.TVI&searchUrl=ezer-ev-torvenyei%3Fpagenum%3D48>

5 <https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=92400014.TVI&targetdate=&printTitle=1924.+%C3%A9vi+XIV.+t%C3%B6rv%C3%A9ny+indokol%C3%A1s&referer=1000ev>

megtámadta az állása előtt meglapuló olaszokat s elfogta őket. Elfoglalt árkaikat mindaddig megtartotta, míg zászlóaljával az összeköttetés teljesen helyre nem állott.<sup>6</sup>

### Csutora Vince, a császári és királyi 26. gyalogezred katonája

Csutora Vince a császári és királyi 26. gyalogezred utásza 1918. június 11-én önként vállalkozott arra, hogy Asiagónál az ezred támadását előkészítő rohamosztagok útvonalában az ellenséges drótakadályokon kapukat nyit. Az éjszaka leple alatt vakmerő és önfeláldozó magatartást tanúsítva aláaknáztta és felrobbantotta az olasz drótakadályokat, így a rohamosztagok könnyedén be tudtak hatolni az ellenséges állásba. Csutora utász ezért a tettéért nyerte el az I. osztályú Ezüst Vitézségi Érmét.

Az ő és sok meg nem említett katonája személyes példamutatása, átélte cselekedetei és harctéri tapasztalatai adtak alapot a következő nemzedék leendő katonáinak a haza védelmére történő felkészítéséhez.

### Példamutatás a második világháború harcterein

A személyes példamutatásnak és önfeláldozásnak a második világháború harcterein, csatáiban is voltak kiemelkedő példaképei, akik erőt és hitet adtak a sikerek elérése érdekében. Vegyünk számba pár cselekményt.

### Hárshegyi Antal tizedes (Budapest, 1917. 10. 16. – Korotojak, 1942. 08. 13.)

„Hárshegyi címzetes tizedes a Korotojaknál, illetve a Potudany völgyében 1942. augusztus 7. és 13. között mutatott teljesítményéért érdemelte ki huszonhetediként a Magyar Arany Vitézségi Érmét. Augusztus hetedikétől, a páncélosadosztály ellentámadásának első napjától több ízben is kitüntette magát a helység harcban az I. gépkocsizó lövész zászlóalj katonája. Amikor századának jobbszárnya magára maradt és híradó összeköttetése megszakadt, rajával öntevékenyen el-

lentámadásba lendült, és feltartóztatta az ellenséget, a híradást pedig helyreállította. A megújuló támadást tüzgépeivel és kézitusával megállította, és az ellenség visszavonult. A Korotojak belterületén vívott utcai harcokban szintén példamutató bátorsággal és lendülettel harcolt. Augusztus 13-án egy pinceablakban lévő géppuskaállást semmisített meg kézigránáttal, de közben halálos sebet kapott. Jeszdocsnaján temették el, a kitüntetést posztumusz kapta meg.<sup>7</sup>

### Tapody Lajos főtörzsőrmester (Szank, 1901. 08. 17. – 1984)



„1942. december elejétől a soproni 7. önálló huszárszázad szakaszparancsnokaként vett részt a Don menti felderítésekben, vállalkozásokban. Már december 10-én sürgönyileg terjesztik fel Arany Vitézségi Éremre, amit huszonnyolcadikként kapott meg. Sorozatban vakmerő vállalkozásokat vezetett. 1943. január 12–25. között a Boldirewka–Jablocsoje–Repjewka–Kurszkaja körüli kézitusába menő harcokban a túlerejű gyalogsággal és harcokocsikkal példaadó bátorsággal szállt szembe. Sorozatos fegyvertényei és egyik alárendeltje életének megmentése során az ellenség előtt tanúsított kimagaslóan vitéz magatartásának elismeréseként részesült a Magyar

Arany Vitézségi Éremben. 1945. májusában szovjet fogságba esett, ahonnan 1947 júliusában jött haza. Ezután a polgári életben helyezkedett el.<sup>8</sup>

### Lakatos Sándor tizedes (Micske, 1919. 09. 04. – Wladimir Wolynsk, 1944. 04. 12.)



„Bátor önfeláldozó katona volt, többször jelentkezett családos bajtársai helyett is kockázatos vállalkozásokra. Katonatársa elbeszélése szerint Lakatos Sándor több ízben kitűnt bátorságával, amikor vállalkozott arra, hogy behatol az ellenség sorai mögé felderítő akciókra. Egyszer egy égetett meszet szállító szekéren rejtőzött el egy hordóban a mész alatt, és úgy ment (vagy vitték) át az ellenséges területre, és így szerzett adatokat onnan. Tudta mit vállal, erről tanúskodik édesanyjának a frontról írt levele:

»...Édes azért hoztak ide bennünket, hogy a Hazát őrizzük; erre esküdünk fel s ennek az eskünknek eleget kell tenni... ha nem harcolnánk, Édes, akkor Édesék se lennének már a kedves fészükben.... Inkább mi itt éjjel-nappal kint a harcmezőn, minthogy Édeséket kizavarják a fészükből.«

A 25/1. zlj. tizedeseként 1944. április 12-én raja élén példaadó személyes bátorsággal vívott közelharcban, az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásának elismeréseként ítelték oda részére az Arany Vitézségi

6 <http://www.hungarianarmedforces.com/hosoknaptara/2018/180604.htm>

7 <https://forum.warthunder.com/index.php?/topic/153373-magyar-h%C5%91s%C3%B6k-h%C5%91si-cselekedetek-a-ii-vil%C3%A1gh%C3%A1bor%C3%B4ban/&page=3>

8 <https://www.google.hu/search?q=1942.+december+elejétől+a+soproni+7.önálló+huszárszázad+szakaszparancsnokaként+vett+részt+a+Don+menti+felderít>

Érmet, amit harmincegyediként kapott meg.”<sup>9</sup>

Megrendítő olvasni Lakatos tizedes levelét, amit édesanyjának írt. Érezhető benne a hatalmas tisztelet és szeretet a szülei iránt, a hálaadás, amiért ők tisztességgel, példamutatással felnevelték és a szülei által átadott kiváló emberi tulajdonságaival felvértezett katona lehetett. Sajnos ez a fajta érzés és tisztelet napjainkban már elhalványulóban van.

### Emlékhely Szentesen

Helyörségünkben a tiszteletnek, a hősök emléke iránti adózásnak az egyik

ékes példája a laktanyánk közvetlen szomszédságában elterülő Hősök erdeje. Elevenítsük fel röviden ennek a különleges emlékhelynek a rövid történetét.

„Az első világháborút követően – 1921. január 24-én – Szentes város képviselő-testülete határozatot hozott a háborúban elesett szentesi hősök emlékének megőrkítéséről. Kimondták többek között az elesettek nevének összegyűjtését és jegyzőkönyvbe foglalását, egy maradandó emlékmű felállítását, továbbá a »Hősök erdejének« megvalósítását. Ez utóbbit dr. Vajda Antal ügyvéd, városi képviselő,

az Alföldi Újság szerkesztője kezdeményezte, aki tartalékos hadnagyként maga is végigküzdötte a világháborút. Indítványának lényege az volt, hogy egy alkalmas területen annyi fát ültessenek, ahányan elesetek a háborúban, s folyamatosan pótolják, ha valamelyik fa kipusztulna.

Az Erzsébet téren felállított I. világháborús emlékművet 1926. november 7-én ünnepélyesen leleplezték, de a Hősök erdejének létesítése elmaradt. Dr. Vajda Antal 1931. december elején meginterpellálta a polgármestert az ügyben, aki az 1932. január 22-én tartott közgyűlésen ígéretet tett arra, hogy még a tavasz folyamán megteszi a szükséges intézkedéseket a Hősök erdejének megvalósítására. Dr. Négyesi Imre polgármester, tartalékos százados tartotta szavát. Első lépésként az Alsórét-Újtelep nevű városrészben, az épülő huszárlaktanya szomszédságában elterülő ún. Joó Károly-féle földekből kihalásolt 13 katasztrális holdat a tervezett emlékhely számára. Ezt követően – 1932. júl. 16-án – levélben fordult a M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium Kertészeti Osztályához, segítséget kérve a Hősök erdeje szakszerű megvalósítási tervének díjtalan elkészítéséhez. Beadványában elmondta, hogy a természeti létesítménnyel a mintegy 1200 szentesi hősi halott emlékét szeretnék megőrkíteni. »Ezen területen – írta a polgármester – a Hősök erdeje létesítését folyó év őszén szándékozom végrehajtani, és a területre mintegy 1200 db mocsári tölgyesemetét óhajtok ültetni főnövénnyel gyanánt, amely fák mindegyike egy-egy hősi halott emlékét őrizné, és a fákat a hősi halottak hozzátartozói, ezeknek hiányában iskolai növendékek gondozzák városi utasítás mellett és felügyelet alatt. Az erdő területét utakkal és esetleg kisebb parkszerű létesítményekkel kívánám ellátni, hogy az majdán sétány gyanánt, különböző hazafias ünnepségek megtartására is, továbbá a Madarak és fák napjának ünnepi helyeül is alkalmas legyen.

A földművelésügyi miniszter méltányolta a szentesi polgármester kérelmét, és a szóban forgó terv elkészítésével megbízta Ormos Imre okleveles műkertészt, a Budapesti M. Kir. Kertészeti Tanintézet kerttervezé-



Kopjafa a szentesi temetőben



A Hősök erdeje

<sup>9</sup> <http://szlukacs.freeweb.hu/rendjel2/adatok/mave.htm#27>, Honvédségi Rendeletek, 1944., 53. szám.



### A szentesi második világháborús emlékmű

si előadóját. A jeles szakember 1932. szeptember végén Szentesre látogatott, s a kijelölt terület megtekintése után elkészítette a Hősök erdeje (Hősök ligete) műkertészeti tervét. Ormos Imre terve nagy sikert aratott Szentesen; azt változtatás nélkül elfogadták. Négyesi polgármester nyomban utasította Cseuz Béla városi főmérnököt és Matyó Sándor városi főkertészt, hogy a Hősök erdejének kijelölési munkálatait kezdjék meg. Az előkészítő munka november végére elkészült, de a faültetés átcúsúzott a következő év tavaszára. A fásítás 1933. június végén fejeződött be.<sup>10</sup>

### „Katonák voltunk...”

Az írásomban megidéztet katonák a kötelességteljesítés, a helyállás és a kitartás hősei. Ők nem akartak hősök lenni, élni akartak, nyugodt életet élni, családjukért, közösségükért dolgozni, de a szent katonai esküjük kötelezte őket – és ők betartották adott szavukat. Mentek, mert menni kellett, követték a parancsokat, nem hezitáltak. Küzdöttek és elesetek, hősi halált haltak. Hajtunk fejet tisztelettel és mondjunk imát

a lelki üdvükért! Azonban ne feledkezzünk meg a szerencsésen hazatérőkről sem! Ez a tisztelet méltán nekik is jár, akik ugyancsak példát mutattak kötelességteljesítésből.

Zárszóként a *Katonák voltunk* című vers egy meghatározó részletét ajánlom az olvasó figyelmébe, amely megrendítően írja le a legnagyobb áldozatvállalást, amit egy halandó ember csak adhat a szeretteinek, a családjának és a hazájának, *a saját életét!*

*„Hirtelen lövés töri meg a csendet, a hang irányába kapom fejem, de megszédülök, térdre rogyom, minden összemosódik előttem. Egyszerre kis patakocska csorog le mellkasomon, szívemhez teszem kezem, végül eldőlok, érzem itt az elmúlás, párbajt már végleg elvesztettem. Testvéreim, kik itt fekszetek mellettem, együtt éltünk, s haltunk, az eljövendő veres betűkkel jegyzi majd:*

*Katonák voltunk...”<sup>11</sup>*

*Kollár László főtörzszászlós  
Fotó: a szerző archívumából*

### HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal, minden páros hónapban

Kiadja a Honvéd Vezérkar

A kiadásért felel:

Dr. Böröndi Gábor vezérőrnagy

#### Szerkesztőbizottság:

Elnök:

Kriston István főtörzszászlós,  
a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa

Tagok:

Balog Sándor főtörzszászlós

Berek Zsolt főtörzszászlós

Bogya Sándor főtörzszászlós

Gervai János főtörzszászlós

Dr. Murinkó Attila ezredes

Négyesi Tibor főtörzszászlós

Soós Lajos főtörzszászlós

Tigyi István Zsolt főtörzszászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Felelős vezető:

Benkóczy Zoltán ügyvezető

Ágazati igazgató: Vigh Mihály

Szerkesztőségvezető:

Dr. Isaszegi János ny. vezérőrnagy

Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán

Olvasószerkesztő: Eszes Boldizsár

Korrektor: Apagyiné Gáspár Jolán

Tördelőszerkesztő: Dancs Katalin

Címlapterv, poszter: Dani Márton

Poszterfotó: Baranyai István őrnagy

Szerkesztőségi titkár: Szabó Anita

A szerkesztőség címe:

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Telefon: 272-02, 459-5355,

fax: 459-5354

e-mail-cím: kiss.zoltan@hmzrinyi.hu

Nyomdai kivitelezés:

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú

Nonprofit Kft. Sokszorosítóüzem

Felelős vezető: Pásztor Zoltán

Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható a [www.honvedelem.hu](http://www.honvedelem.hu) portál kiadványok rovatában

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja az Európai Katonai Sajtószövetségnek (EMPA)

**A Honvéd Altiszti Folyóirat a világhálón**  
**[www.honvedelem.hu/](http://www.honvedelem.hu/)**  
**kiadványok**

<sup>10</sup> Labádi Lajos: Ahány hősi halott, annyi facsemete. [http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2004/23\\_0611/05.htm](http://www.szentesinfo.hu/szentesielet/2004/23_0611/05.htm)

<sup>11</sup> <https://www.poet.hu/vers/86994>

# EGYEDÜLÁLLÓ KÉPESSÉG PÁPÁN

A Magyar Honvédség Pápa Bázisrepülőtér (MH PBRT) repülőtéri tűzoltói egy ez idáig a Magyar Honvédségben nem létező képességet szereztek meg, aminek birtokában a bázison biztosítani tudják a Nehéz Légiszállító Ezred (Heavy Airlift Wing – HAW) C-17 Globemastereinek különleges karbantartási munkálatait. A pápai tűzoltó katonák egy angol nyelvű kiképzésen szereztek meg a szűk helyekről történő mentéshez (Confined Space Rescue – CSR) szükséges ismereteket. A képzés itthoni körülmények között a bázisrepülőtéren zajlott 2018. 01.15–19. között 12 repülőtéri tűzoltó részvételével, továbbá a kiképzettek közül négy altiszt tovább erősítve tudását 2018. 01. 22–23. között „képezd a kiképzőt” (TTT) tanfolyamon vett részt. Erre azért volt szükség, hogy a beosztott állományt később is fel tudják készíteni a feladat eredményes és biztonságos végrehajtására.

Ahhoz, hogy valaki repülőtéri tűzoltó lehessen, több tanfolyamon és kiképzésen kell részt vennie. A tűzoltó alaptanfolyamon túl szükséges a speciális repülőtéri tűzoltó tanfolyam sikeres elvégzése, és természetesen mindezek előtt a katonai alapkiképzésen való részvétel. Mindezekből látszik, hogy egy repülőtéri tűzoltónak fizikailag és pszichikailag is huzamosabb ideig kell terhelhetőnek lennie, mint egy átlagos katonának. Kiemel-



A speciális mentőkötelek, karabinerek megkönnyítik a mentést

ten fontos az angol nyelv ismerete, hiszen több külföldi kolléga is dolgozik a repülőtéren, és az alakulat számtalan nemzetközi gyakorlatnak is helyet ad évről évre. Ennek megfelelően az ügyeletes tűzoltó alegység felszerelése is igazodik a repülőtéren folyó munkához, hogy megfelelően tudja ellátni a mentési és biztosítási feladatait. Már szinte a kezdetektől rendelkezünk Panther típusú nehéz repülőtéri tűzoltó gépjárművekkel, és pár évvel ezelőtt beszereztünk egy repülőtéri gyorsbeavatkozó tűzoltó gépjárművet is, amely igazán minőségi előrelépést jelent az alegységnek. Mindezekből látszik, hogy folyamatos az alegység eszközeinek modernizációja, így a nemzetközi

gyakorlatokon való sikeres részvételre és helytállásra, valamint a munkakörülményekre méltán lehet büszke az alakulat és az ügyeletes tűzoltó alegység is. Több kollégánk az Egyesült Államokban vett részt repülőtéri tűzoltó tanfolyamon, ezzel is növelve a szolgálatellátás színvonalát.

Az új képesség megszerzésére azért volt szüksége az alegységnek, mert a repülőtéren települő Nehéz Légiszállító Ezred és a Boeing cég a C-17 Globemaster gépeken sokszor nagyon szűk helyeken (a repülőgép törzsén és szerkezeti részein) hajtja végre az időszakos karbantartási munkálatokat, amely megkívánja képzett mentőszemélyzet jelenlétét. Fel kell készülni arra az esetre, ha netán a karbantartó ezeken a helyeken balesetet szenved, vagy rosszul lesz és nem képes elhagyni a munkaterületét.

A kiképzők – akik egyébként hivatásos tűzoltók – Kanadából érkeztek egy kifejezetten a szűk helyekről való mentésre specializálódott cégtől, így a képzést tűzoltó szakmai szemmel is tudták segíteni. Maga a tanfolyam elméleti és gyakorlati részből áll, ahol a gyakorlati ismeretekre nagyobb hangsúlyt fektettek a kiképzők. A képzés során használta először az állomány az újonnan beszerezett szakfelszerelést, amely nagy élmény volt több kolléga számára is, hiszen nagyon modern eszközökről van szó. Megismertük és használtuk például a kompozit palac-



A szűk helyről való mentés speciális tudást igényel





Ismerkedés a legmodernebb eszközök használatával

kokat és a hozzájuk tartozó légzéscsatlakozókat, a speciális mentőköteleket, karabinereket, sisakokat és beülöket. Az oktatók folyamatosan figyelték a képzésen részt vevők tevékenységét, mely az értékelés részét képezte. Maga a tanfolyam több gyakorlati feladat végrehajtásával és egy írásbeli teszttel zárult. A „train the trainer” képzésen részt vett tűzoltó kollégák megtanulták azokat az elméleti és gyakorlati ismereteket, melyek segítségével biztonságosan át tudják adni az ott tanultakat az alegység valamennyi tűzoltó katonájának számára, továbbá képessé váltak a már megtanult ismeretek hatékony gyakoroltatására is.

A kiképzés óta folyamatos a szűk helyekről történő mentés módszereinek és eljárásainak oktatása és gyakoroltatása, hogy az alegységnél szolgáló valamennyi tűzoltó katonára megismerje és elsajátítsa ezt az új képességet. A közeljövőben várható a felszerelés kiegészítése mentőkötelekkel és további karabinerekkel. Az alegység a későbbiekben folytatja a megszerzett képesség átadását az újonnan érkezett állományoknak, valamint szinten tartó kiképzés keretében mélyíti el és gyakorolja a mentési feladatokat.

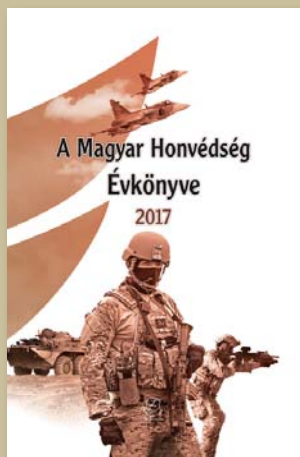
Összességében a pápai katonai tűzoltók a képzésnek köszönhetően tovább bővítették elméleti és gyakorlati ismereteiket, mely által még magabiztosabban képesek végrehajtani a mentési és biztosítási feladataikat, nem beszélve arról, hogy mindezt új felszerelésekkel és kibővült feladatkörben teszik.

*Némethy Tamás főtörzsőrmester*

*Fotó: Patkó Andrea törzsőrmester*

# ALTISZTEK KÖNYVESPOLCA

## A Magyar Honvédség Évkönyve 2017



A hagyományokhoz híven a Magyar Honvédség évkönyv formájában összegzi az elmúlt egy év legfontosabb eseményeit, az elért eredményeket és sikereket, mindazon kihívásokat, amelyek meghatározóak voltak a hon védelmének feladatai, történései terén. A 2017-es év is bővelkedett ilyen eseményekben, hiszen lassan megszokjuk, hogy a mindennapi életünk civil szférájában sem lehet a biztonság fogalma üres frázis.

2017-ben fontos feladataink voltak, amelyek közül talán a legnagyobb hangsúllyal a „Zrínyi 2026” Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program, ennek részeként a Magyar Honvédség technikai eszközei korszerűsítésének megkezdése, valamint nagy hangsúllyal az Önkéntes Területvédelmi Tartalékos Rendszer bevezetése és annak toborzási feladatai szolgáltatták a legtöbb témát a közvélemény számára is.

Történelmi lehetőség előtt áll a Magyar Honvédség, hiszen a „Zrínyi 2026” program nyomán, a költségvetési feltételeket is megteremtve valósággá válhat egy korszerű eszközökkel felszerelt, a kor biztonsági kihívásaira adekvát válaszokat adó honvédség létrehozása úgy, hogy biztosítva legyen az a társadalomból építkező hátszág is, amely önként, de tudatosan gondolkodik és tesz az ország biztonságáért. Olyan feladatokról beszélünk, amelyek alapjaiban határozzák meg hosszú távon a honvédelmi képességeinket. Az Önkéntes Tartalékos Rendszer területi alapokra helyezése egy olyan kezdeményezés, egy olyan hosszú távú honvédelmi képesség kiépítése, amely közvetlenül is megszólítja a civil társadalmunk tagjait, közvetlenül is lehetőséget biztosítva a hazánk védelmi feladataiban való részvételhez.

A megkezdett folyamatok nem maradtak az ötletszerűség szintjén, hiszen a „Zrínyi 2026” programnak számtalan eleme kezdődött meg 2017-ben, amelynek kézzelfogható eredményei voltak. Az Önkéntes Területvédelmi Tartalékos Rendszer elindítása és a toborzás terén elért eredményeink is megcáfolták azokat, akik kételkedve fogadták terveinket, mivel teljesíteni tudtuk mindazon célokat, amelyeket az év végéig kitűztünk magunk elé.

Tisztelt Olvasó!

Az utat, a fejlődés irányát lefektettük az elmúlt év során: ezek esszenciáját tartalmazza ez a kötet, bemutatva katonáink elmúlt éves sokrétű tevékenységét a gyakorlótereken, a laktanyában végzett kiképzésektől a határ menti feladatokon át a távoli országokban teljesített missziós szolgálatig. A könyv a Magyar Honvédség e szerteágazó feladatai mentén ad számot az eredményekről is, bemutatva katonai szervezeteink, katonáink egész éves erőfeszítéseit a közös ügyünk, biztonságunk, Magyarország biztonsága érdekében.

Dr. Benkő Tibor vezérezredes  
Honvéd Vezérkar főnök  
(Részlet a kötethez írt előszóból)

Zrínyi Kiadó, 2018

# A HON VÉDELME KÖZÖS ÜGYÜNK

A Honvéd Kadét Program a Honvédelmi Minisztérium egyik fontos projektje. Országos szinten 54 szakközépiskolában 2400 diák tanul katonai alapismereteket. Budapesten a Magyar Honvédség vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandárral (MH BHD) együttműködő szakközépiskolákban Faludi Miklós főtörzsőrmester tanítja a tárgyat, aki egy éve, a honvédelem napja alkalmából vehette át az „Év katonája” elismerést. Vele beszélgettem.



A főtörzsőrmester kislányával, Katával

– Főtörzsőrmester úr, mi motiválta, amikor a katonai pályát választotta?

– Már egészen kisgyermekkoromtól kezdve műanyag katonákkal és játékfegyverekkel játszottam a legtöbbit. Nagymamámmal vásároltattam meg ezeket, anyukám pedig rendszeresen kidobta. Kamaszkoromban rengeteget olvastam katonákról, zsoldosokról, légiósokról, testőrökről. Hatalmas kalandvágy élt bennem, ami a mai napig tart. A sorkatonai szolgálat után biztonsági őrként, majd rendőrként dolgoztam. Utóbbi három évig tartott. Közben ejtőernyőztem, búvárokodtam, rengeteget túráztam, elkezdtem Balaton-átúszásokra és futóeseményekre járni. Később évekil siklóernyőztem, legutóbb a budapesti Duna-átúszáson vettem részt.

– Hogyan alakult a pályafutása?

– 1994-ben jelentkeztem az akkor alakuló Magyar Honvédség Békefenntartó Erők Kiképző Központjához,

ahová 1200 jelentkező közül 168-an kerülünk be. Innen egyenes út vezetett az Amerikai Egyesült Államokba, a Cooperative Nugget békefenntartó gyakorlatra Louisianába, majd négy misszióba, amiből az IFOR az első nagy létszámú magyar misszió volt a Balkánon. Cipruson és Boszniában is az elsők között tevékenykedhettem. Elmondhatom, hogy sokat köszönhetek a Magyar Honvédségnek. Szolnokon a Magyar Honvédség 88. Gyorsreagálós Zászlóalj állományában is eltöltöttem egy évet, majd a Honvédelmi Minisztérium gépkocsivezetőjeként egy egészen új típusú munkakört ismerhettem meg tábornoki, utóbb államtitkári sofőrként. Időközben megszereztem a vezetői engedélyt mindenre, ami közúton közlekedik, majd további tanulásba fogtam. Az ELTE-n szerzett tanítói és neveléstudományi diplomákkal a zsebemben úgy gondoltam, itt az ideje, hogy a sok-sok tapasztalatot átadjam az új generációnak. Jelenleg a BME mentor tanár szakára járok, illetve pedagógus szakvizsga megszerzésén dolgozom. Szakdolgozatom témája a Honvéd Kadét Program.

– Hogyan került kapcsolatba a programmal?

– Az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár akkori

parancsnoka, Kun Szabó István dandártábornok úr 2012-ben írt alá együttműködést három szakközépiskolával a KatonaSuli-program keretében, és szükség volt valakire, aki pedagógusi végzettséggel, katonai alapismereteket oktathat. Nagyot fordult velem a világ, amikor több mint tíz év után katedrára cseréltem a kormánykereket. A következő évben még három iskolát csatoltunk be a programba Piros Ottó ezredes úr, az akkori parancsnok támogatásával. Azóta hat iskolával dolgozunk együtt. Baráth Ernő dandártábornok úr, a jelenlegi dandárparancsnok is szíven viseli a programot és a jó kapcsolatot a diáksággal.

– Csak tantermi foglalkozásokat tart?

– A kérdés nagyon jó, mégpedig azért, mert pontosan ebben különbözik a katonai alapismeretek a tantárgyak többségétől. Természetesen nem csupán a tanteremben ülünk, hanem alaki foglalkozásokat, katonai testnevelést és katonai önvédelmet is tartok. Emellett sok a külsős program. A laktanyabejárás, a raktárbázis-látogatás is a tanrend része, de emellett megyünk időnként falmászó terembe, futóeseményekre, néhányukkal Balaton-átúszásra. A Petőfi-laktanyában is szoktunk tartani közös alaki foglalkozást minden ősszel és tavasszal, télen



Baráth Ernő ezredes (ma dandártábornok) gratulál Faludi főtörzsőrmesternek egy sikeres feladat-végrehajtásért

fegyverzettechnikát, illetve focibajnokságot, légpuska-lőbajnokságot is. A katonai rendezvényeken is rendszeresen jelen vagyunk, a diákok egyforma terepszínű pólóban egységes képet adnak. Büszke vagyok rájuk ilyenkor, és a honvédelmi nevelésnek köszönhetően ők is saját magukra. Ez manapság nagyon fontos, mert a fiatalok fizikai képességei alapvetően nagyon kis számban felelnek meg a katonalét követelményeinek, és szociálisan sincsenek felkészülve a katonai szolgálat kihívásaira. A pedagógus kollégák azt szokták mondani, hogy mikor bejönnek az új diákok, már két hét után látszik, hogy melyikük honvéd kadét.

– *Említette a honvédelmi nevelést. Ennek mi a lényege?*

– Sajnos a katonákat sokan ma is a fegyverrel és harccal azonosítják, pedig a katonai hivatás ezen túl is számos érdekességet, kihívást rejt magában. Ezeket kell bemutatnunk a honvédelmet nem eléggé ismerő polgároknak. Ezt szolgálja a katonai-civil kapcsolatok erősítése, aminek az egyik szegmense a valamikori KatonaSuli-program, aminek a hivatalos neve ma már Honvéd Kadét Program. A diákok elmondják szüleiknek, családtagjaiknak, ismerőseiknek, hogy mennyi mindent tanulnak, ez miért fontos nekik és miért szeretik.

– *Önök miért fontos, amit csinál?*

– Azért mert hiszem, hogy jobba tudjuk tenni a világot. Komoly erőfeszítéseket teszünk azért, hogy a kötelező tankönyvi anyagon túl minél több pozitív erényt tudjak megmutatni a diákoknak, leginkább saját példákön keresztül, vagy a jó példák elemzé-

sével, beszélgetéssel. Megbeszéljük, hogy miért jó udvariasnak lenni, odafigyelni másokra vagy mindent megtenni a céljaink eléréséért. Szerintem ez is azok közé a dolgok közé tartozik, amit egy pedagógus a kötelező tananyag leadásán túl megtehet a diákokért, a jövő nemzedékért, ezáltal a hazáért. Sajnos sok olyan család van, ahol hiányzik az apakép, a határozott kiállás mintaképe. A diákok egy része ezt az iskolában kapja meg, de a pedagóguspálya elnöiesedése miatt ez nem minden tanintézményben valósul meg. A katonai oktatók, pedagógusok meg tudják testesíteni a határozottságot, az intelligenciát, a jó kiállást és még sorolhatnám. Természetesen kiemelten fontos, hogy olyan személyt szabad odaküldeni, aki mindezt képes megjelteni.

– *Van példaképe? Van olyan katona, akit példaképnek tekintett?*

– Minden olyan embert példaképnek tekintek, aki felülemelkedik önmagán és bebizonyítja, hogy fejben dől el minden. Elismeréssel tekintek például egy-egy futóeseményen a kerekesszékesekre, akik együtt haladnak a futókkal. Ott volt például Eröss Zsolt, aki múlttal mászott meg nyolcezeres csúcsokat, vagy siklóernyő- oktatóm, Tóth Zsuzsi, aki szintén múlttal repült. Eszembe jut egy írás egy sportolóról, aki örömmel mesélte, hogy három éve kezdte el a triatlont, és végre sikerült elérnie, hogy nem utolsóként ér be a versenyeken. Az ilyen történeteket mindig megosztom a diákokkal is, hogy inspiráljam őket. Katonák között is volt olyan személy, akit példaképnek tekinttem. Öt évet

dolgozhattam együtt prof. dr. Király Béla nyugállományú vezérezredessel, aki minden tekintetben példamutatóan viselkedett. 1956-ban ő volt a Nemzetőrség parancsnoka, majd a halálos ítélet után kiszabadulva, Amerikában hosszú éveken át tanított magyar és világtörténelmet. Nagyon szerette a diákokat. 96 évesen a tisztavatáson vigyázásában tisztelgett a fiatal tiszteknek. Élete utolsó napjait délcég tartással, teljes szellemi kapacitással és jó humorral élte mindennapjait. Kivételes ember volt.

– *Ön szerint hová fejlődhet a Honvéd Kadét Program?*

– Azt gondolom, hogy még nagyon sok feladatunk van. Tudunk hová fejlődni, de ez a jó. Nagyon jó példákat láthatunk, többek között a brit kadétprogramot, de érdemes körbenézni a világban. A legfontosabb, hogy tudatosodjon mindenkiben, hogy a honvédelem közös ügy, mindenki érdeke, illetve, hogy katonának lenni sokkal több, mint egyenruhát hordani és fegyvert viselni. Szélesedik például a sportlövészeti oktatás, ami természetesen légfegyverekkel valósul meg. Szabályozott keretek között a sportlövészet egy sor pozitív összetevőből áll. Ilyen a sportfegyelem, az összpontosítás, a szabályismeret és szabálytartás elsajátítása, amit színesítenek a sportbarátságok és a sikerélmények. Az elmúlt évben indult be a „Honvédelmi Tábor” projekt dr. Eleki Zoltán ezredes úr vezetésével; 25 tábort szerveztünk 12 helyőrségben, ami szabályozott keretek közé terelte az elhivatott fiatalok nyári tevékenységét. Természetesen nonprofit módon, de szakmailag magas színvonalon, szemben néhány profitorientált vállalkozással. Ilyen tekintetben az esélyegyenlőséget is megteremti. Ezenfelül mindenképpen meg kell még említeni a tavaly alakult Honvédelmi Sportszövetséget, amely a sportosabb életmódot hivatott bevinni a fiatalok életébe. Végül szeretném kifejezni a köszönetemet mindenkinek, aki bármilyen szinten támogatta vagy támogatja a honvédelmi nevelés ügyét, legyen az diák, szülő, pedagógus vagy katona, hiszen a honvédelem közös ügyünk.

Váradiné Pásztor Mária  
törzsszázalós

A fotók Faludi Miklós főtörzsőrmester  
archívumából valók



NATO-futás Budapest

# SZÉKESFEHÉRVÁR HELYŐRSÉG KATONAI ZENEKARA NAGYVÁRADON

A történelemlékvív lapjairól ismert: bizony már jó pár évtizede annak, hogy magyar katona, katonaközösség jelen volt Nagyvárad utcáin. Az 1995-ben alakult Honvédség és Társadalom Baráti Kör Székesfehérvári Szervezetének kezdeményezésére most megtört ez a csend, hiszen újból felcsendülhetett a „*Honvéd banda szól a Stefánián*” katonanóta dallama az erdélyi városban. Az MH Székesfehérvári Helyőrségi Zenekar két szabadtéri koncertet adott, majd fellépett a város Filharmóniájában 2018. május 4-én megrendezett ünnepségen; valamennyi bemutatkozásán fergeteges sikert arattak a magyar katonazenészek. Itt érdemes megemlíteni, hogy id. Fricsay Richárd alezredes, a közös osztrák–magyar hadsereg nemzetközileg elismert, több magas kitüntetésben részesített karnagy ebben a helyőrségben (és Székesfehérváron is) szolgált egykoron és alkotott napjainkban is igen kellemes hangzású kompozíciókat. „*Idősebb Fricsay Richárd alezredes, zeneügyi igazgató a magyar katonazene emblemikus személyisége, akinek életműve napjainkig meghatározza a katonaze-*



*nekarok helyét és szerepét a Magyar Honvédségben...*” – olvasható a Fricsay Richárd Katonazenei Hagyományörző Egyesület honlapján.

Megérkezve a város napi lüktetésébe, delegációnk tagjainak felemelő érzés volt együtt mondani (magyarul!) az Úr imádságát (a Miatyánk sorait) az oly’ szépen artikuláló helyiekkel Nagyvárad Olaszi városrészében, a ferences barátok 1732-ben épült régi római katolikus temploma helyén

emelkedő ún. barátok templomának falai között.

Az erdélyi városban készített képek plasztikusan szemléltetik a már régóta várt út állomásainak egyes érdekesebb és fontosabb pillanatait.

Ebben a városban élt 1899 végétől és alkotott klasszikus verseket a XX. század egyik legjelentősebb magyar költője, Ady Endre. Itt ismerte meg Lédának elnevezett műzsáját, akihez éveken át szolt verseivel. A költőóriás nagyságát szobrok, múzeum, illetve liceum őrzi és tartja fenn örökre. (Az 1. felvételen Ady Endre látható a munkásságát méltató emlékműzeum előtti téren.)

A *Nyugat* folyóirattal „rivalizálva” jelent meg 110 évvel ezelőtt, 1908-ban *A Holnap* irodalmi antológia, és alakult meg Holnap Irodalmi Társaság. Az alapító tagokról (Ady Endre, Juhász Gyula, Dutka Ákos és Emőd Tamás) készült szobor az Állami Színház mögötti, a Madách Imre utcával határolt téren kapott helyet. (A 2. fotón az alapító tagok láthatók). Az irodalmi csoport, illetve az antológia nevével kapcsolatban a következő szájhagyomány él a helyiek között: az Aradról késő este, többórás vonatutat követően megérkező Adytól fellelkesült alkotótársai megkérdezték, milyen nevet javasol. Az utazással járó





zötykölődéstől megfáradt Ady erre könnyedén azt felelte: „Hagyjuk most. Majd holnap, holnap visszatérünk ehhez.” Hmm, gondolták a többiek, igen: *A Holnap*, ez jól hangzik. Ez lett az antológia címe, az 1908. április 27-én megalakult csoport pedig a Holnap Irodalmi Társaság nevet kapta.

I. László magyar király a XI. század végén építtette a váradi préposti monostort, ami a későbbiekben több építkezési koncepcióval várrá alakult át. (A romok feltárása napjainkban zajlik.) A viharos évszázadok során II. Rákóczi Ferenc is megjelent csapataival a városban, azonban a várat bevenni nem tudta. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc során a várban állomásozó, Glasser tábornok által vezetett haderő a szabadságharc oldalára állt. 1848. december 31-én az országgyűlés elhatározta, hogy a várat katonai bázisként használják. 170 évvel később pedig, a helyiek nagy örömeire a székesfehérvári katonazenekar lépett fel a történelmi falak között.

A „doberdói pokolban”, a San Martino del Carso előtti magaslaton harcoló csapatok tüzeinek pusztítása után csupán néhány fa maradt „talpon”. Ezeket a további gyilkos lövések előkészítése érdekében, tájékozódásul már a tüzeik sem bántották, így maradhattak meg az utókornak, mintegy mementóként. (A 3. kép ezt a magányos fatörzset örökíti meg.)

A várban megtekinthető múzeumi kiállítások egyike az eddigi háborúkat és fegyveres küzdelmeket dolgozza fel és mutatja be az érdeklődőknek. (4. kép)

A szervezők a várbeli rendezvényre időzítették a Színes ceruzák sorozat



részeként, az erdélyi iskolások számára meghirdetett pályázat értékelését és díjátadását. A „Huszárgyerek, hu-

szárgyerek” című, az 1848–1849-es forradalom és szabadságharcra kapcsolatos pályázatra sok színvonalas pályamunka érkezett. A 5. fotó a díjátadáson készült: Meleg Vilmos, a nagyváradi Filharmónia igazgatója meghatóan és teljes átéléssel szavalja Arany János 1848-ban írott – az eseményhez tartalmilag szorosan kapcsolódó – *Az örökség* című versét: „ (...) *E becses zászlónak, a hazának, / Védelmében hányan elhullának! (...)*”

A 6. képen a magyar katonák, lelkes altiszt zenészeink – és közvetve természetesen a Honvéd Altiszt Folyóirat – köszöntik a történelmi helyszínt és az erdélyi magyarságot.

*A helyszínről tudósítva az összefoglalót írta és a felvételeket készítette:*  
dr. Murinkó Attila ezredes



# „MINDIG MARADJANAK NŐK!”

*Nem is volt olyan rég, amikor tíz hét tantermi foglalkozás, kúszás-mászás, robbantás, lövészet, harcászat és testnevelés után büszkén álltam tizennégy nőtársammal a több mint hatvanfős alakzatban: a sikeres alapkiképzés végén katonai esküt tettünk. Búcsúzóul egyik kiképzőnk így szólt hozzánk: „Maguk erősek, kemények, egyenruhát húztak, van, aki egy életre. Arra kérem Önöket, tudom, hogy magukon van az egyenruha, tudom, hogy katonák, de mindig maradjanak nők!”*

Hogy mi volt a pontos tartalma ennek a néhány szónak, százféléképpen meg tudnám fogalmazni, és mégis sehogyan sem. Legyünk olyan empátikusak, segítőkészek, gondoskodóak, mint a nők általában? Legyünk türelmesek? Legyünk precízek, dolgozzunk a legaprólékosabb munkakörökben is hibátlanul? Mosolyogva viseljük el, bármit is hoz a szolgálat? Talán ezért volt különleges ez az üzenet, amelyet azóta is magammal hordok, amely egyszerre megfoghatatlan, de mégis elgondolkodtató és kérdéseket vet fel: milyen (kell hogy legyen) a katonanő, mennyiben más, mint férfi társai?

Nagyon sok kedves, jó vagy éppen vicces tapasztalatom volt a témakörben már a jelentkezésemtől fogva: a szege-di toborzó főtiszt megkérdezte tőlem, amazon vagyok-e, hogy katonának jelentkezem? Egykori parancsnokhelyetesen arról érdeklődött, miért akarom a magas sarkú cipőt, csinos szoknyát, elegáns blúzt, ékszereket az egysíki egyenruhára cserélni? Egyik kiképzőm az alapkiképzés első fizikai felmérésén azzal dicsért: férfiakat megszegyenítő teljesítményt nyújtottam; egy másik pedig már az adatfelvételnél megjegyezte: tizenöt nő van a században, higgyék el, maguk itt a legkeményebbek, húsz férfi le fog szerelni, mire esetleg egy nő elmegy – és igaza volt.

Április 26-án az a szerencse ért, hogy részt vehettem egy katonanőknek, egészen pontosan női altiszteknek szóló konferencián, amely történelmi jelentőségű volt a szervezetben, hiszen évek óta nem tartottak hasonló kerekasztalt. Mikusi Zsolt ezredes, a Honvéd Vezér-



Kiképzési foglalkozáson



A Magyar Honvédségben 20 százalék körül van a női katonák aránya

kar Kiképzési és Oktatási Csoportfőnökség Oktatási Osztályának vezetője a nemzetközi képzési lehetőségeket mutatta be, Földesi János alezredes, a Magyar Honvédség Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság Központi HR Adminisztratív Osztályának vezetője a katonai életpálya harmadik pilléréről beszélt, Kriston István főtörzsrászlós, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa az altiszti értékekről, hitvallásról tartott előadást, Váradiné Pásztor Mária törzsrászlós, a Magyar Honvédség vitéz Szurmay

Sándor Budapest Helyőrség Dandár Híradó és Rendszer Informatikai Főközpont mb. vezénylőzászlósa pedig az Összhaderőnemi Vezető Altiszti Tanfolyamra készített záródolgozatát mutatta be, amelynek címe: Katonanők helye és szerepe a vezetői beosztások tükrében. Az egyik legkülönlegesebb előadást Elizabeth Ann DeGraeve főtörzsrászlós, az Amerikai Egyesült Államok Nagykövetsége Védelmi Attasé Irodájának altisztje tartotta: a prezentáció egyszerre volt kitekintés az amerikai hadsereg szárazföldi katoná-



Érdekes és aktuális témák kerültek napirendre Szentendrén a női altisztek részére szervezett konferencián



Ajándékleadás a Hősök terén „települt” Mikulásgyárban

nőinek helyzetére, egyszerre pedig egy komoly motivációs löket személyes példával alátámasztva, hogy mennyi mindent elérhet egy nő a hadsereg kötelékében, ha elég kitartó.

A Magyar Honvédségben a női katonák aránya hozzávetőlegesen húsz százalék körül mozog, ebben szerepelnek a harcoló és adminisztratív beosztásban szolgáló hölgyek is. Egy dologban azonban mind egyformák, legyenek családos anyák, férjzettek vagy egyedülállóak, szőkék vagy barnák, magasak vagy alacsonyak, amazonok vagy visszafogottak: nap mint nap egyenruhát húznak, hogy őrizzék

és továbbvigyék a számukra fontos értékeket, a bajtársiasságot, a hazaszereget, a szakmai alázatot, a lojalitást, a precizitást, és még sorolhatnám. Ennek ellenére – a számos pozitív és támogató vélemény mellett – a mai napig vannak olyan begyepesedett, előregedett sztereotípiák, amelyek nem az elvárható egyenlő bánásmódot biztosítják.

Határszolgálatomon fél füllel kaptam el egy párbeszédet két fiatal övezető közt, akik méltatlanul bírálták leendő szektorparancsnokukat, kolléganőmet, egy századost, mondván, irodista is meg nő is, mit tudhat ő a terepen? Szerencsésükre (vagy éppen

szerencsétlenségükre) a szóban forgó hölgy több külszolgálatot tud a háta mögött, mindegyiket háborús területen, úgyhogy egészen sokat tudott a terepről. A következő szolgálat során már a tiszteleten volt a hangsúly.

Hasonló példát a saját pályámról is tudok mondani, amikor véleményemet csak női mivoltom miatt nem vették figyelembe, mondván, nem egy nő fogja megoldani a problémát (később mégis az lett a megoldás), vagy amikor ironikus megjegyzésekkel, döntésekkel szembesültem. Alakulatunk közösségi oldalán nemrégiben megosztottam a korábban említett női konferenciáról szóló anyagot, amelyhez a következő hozzászólás érkezett: „Hát, az eddig látottak alapján a nők még mindig nem valók katonának. Sajnos.” Nem esett jól, de aztán nyeltem egyet, és a nyilvánvalóan nem katonaviselt fiatalembertől megkérdeztem, ő mi alapján ítéli meg a katonanőket? Több mint egy hét telt el kérdésem óta, választ azonban nem kaptam.

Bosszantóak, bántóak tudnak lenni ezek a hozzászólások, főleg akkor, amikor olyan alaptalanok, mint a felhozott példák. Számomra az egyik leghasznosabb kezelési mód a hasonló esetek semmibe vétele: mindig az embert nézem, és nem a mondandóját. Más dolog a hiteles kritika, és más az egyszerű rosszindulat. A legfontosabb talán, hogy nem szabad elfelejteni, a degradáló, becsmérlő vélemény nem minket határoz meg: én ugyanazzal a szellemiséggel húzom fel az egyenruhát azután is, hogy visszaküldtek a konyhába, hiszen ezt a hivatást választottam, és nem azért kúsztam 40 fokba a porban, hogy néhány vitriolos megjegyzés befolyásolja a pályámat. Szükség van a katonanőkre, hiszen precizitásuk, segítőkészségük, empátiájuk, türelmük és egyszerűen a nőieségük nélkülözhetetlen a Magyar Honvédség lehető legjobb működéséhez.

Női katonatársaimnak azt kívánom, ne hagyják, hogy mások véleménye bármiben befolyásolja őket; használják ki a lehetőségeiket, hogy a legjobbak legyenek a hivatásukban, szakterületükön. A katonauraktól pedig azt kérem, ne ítéljék meg csupán nemük alapján hölgy kollégáikat, hiszen ezen nem tudunk – és nem is akarunk – változtatni!

*Bencsik Mónika hadnagy*

*Fotó: Dévényi Veronika, Kiss László*



ESTIVAN  
BARANYI





# FEGYVERNEMI VÉDŐSZENTEK

**Szinte minden létező fegyvernemnek van védőszentje. Írásunkban közülük mutatunk be hármat.**

**Szent Sebestyén vértanú, sebesült és beteg katonák védőszentje.**  
**Ünnepe: január 20.**

Milánóban, más források szerint Narbonne-ban született. A Kr. u. 450 körül Rómában írt passió szerint a császári testőrség katonája, tisztje, majd Diocletianus és Maximianus személyes testőre volt, így volt módja segíteni a bebörtönzött keresztényeknek, de előkelő családokat is meg tudott téríteni.

Apostolkodása és a vértanúk temetése körüli szolgálatai nem maradhattak titokban, ezért nemsokára a császár elé vitték, aki arra ítélte, hogy nyilazák halálra. Katonatársai kivítették egy mezőre, egy fához kötötték, és annyi nyilat lőttek bele, hogy sündisznához hasonlított. Holtnak véelve otthagyták, de amikor éjszaka jöttek a keresztények, hogy eltemessék, látták, hogy még él. Bevitték a városba, s a Palatinuson egy nemes asszony házában csodálatosan visszanyerte egészségét. A hívők azt tanácsolták neki, hagyja el Rómát, de ő a Hercules-templomban szertartást végző császár elé ment, s megvallotta hitét. Diocletianus erre lefogatta, halálra ostromoztatta, s holttestét a szennycsatornába dobatta. Sebestyén megjelent egy Lucina nevű asszonynak, és kérte, hogy a Via Appián, az apostolfejedelmek mellé temessék.

Tisztelete a 16. századig nagyon eleven, Rómában kilenc bazilikát építettek a tiszteletére, a város egyik patrónusa lett, emlékének fő központja a Via Appián lévő katakombában volt, amelyet róla neveztek el. A 4. században itt épült föl a San Sebastiano-bazilika, amely ma is Róma hét főtemplomának egyike. Legkorábbi képein vértanú-koronás katoná (Callistus-katakomba, 5. század). A 13. századtól mint a kereszt lovagok patrónusát római katonaruhában, de lovagi fegyverzetrel ábrázolták (Freiburg). Később egy vagy több nyilvesszőt tart a kezében (id. H. Holbein, hohenburgi oltár, Prága, 1509).

1350-től a pestisjárvány után vált gyakorivá vértanúságának képe: fához kötözött, szakálltalan, ágyékkötős ifjú, testében több nyilvesszővel. A pestisjárványok miatt nagyon tisztelték, mert a Zsoltárok könyve 7,13 szerint a nyilvessző a hirtelen betegség jelképe, és Sebestyén sebekkel borított teste hasonlított a pestises betegekéhez. A betegséget már a kereszténység előtt is nyilakkal szimbolizálták, pl. Apolló nyilai, de az Ószövetség szerint is a betegség nyilai gyötrik az embert: „Mert belém fúródtak az Úr nyilai, és mérgek felissza lelkemet...” (Jób könyve 6,4)

**Szent Gábel arkangyal, a híradókatona védőszentje.**  
**Ünnepe: március 24.**

Neve héberül: „Isten embere” vagy „Isten erősnek bizonyult”. Az Ószövetségben ő magyarázta meg Dánielnek látomása értelmét (Dán 8,16-26) és a 70 év (vö. Jer 25,11; 29,10) jelentését. Az Újszövetségben először Zakariásnak jelent meg, tudtul adva Keresztelő János születését (Lk 1,11-20) és az Úr színe előtt állónak mondta magát (1,19; vö. Tób 12,15). Hat hónappal később ő vitte Máriának a megtestesülés híreit: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes, az Úr van teveled.” (Lk.1,26-38). Az Üdvözlégy imádságunk ezt a jelenetet idézi föl. Fegyvernemi védőszentté a Bibliában betöltött szerepe miatt vált, mivel ő Isten akaratának hírnöke és közvetítője. A magyar koronázási paláston és a Szent Koronán is szerepel, őt ábrázolja Budapesten a Hősök tere obeliszkje. Az iszlám is tiszteli (neve Dzsibril), hitük szerint ő tárta fel Mohamed prófétának a Koránt. Ábrázolása: a 4. században a katakombákban ifjúként vagy szakálltalan férfiként; az 5. századtól szárnyas, nimbuszos alak. A 14. században főként Itáliában az ifjú leányos vonásokat kapott, s ez általánossá vált a reneszánsz és barokk képeken, majd a 18. századtól újra erőteljes ifjúként ábrázolják. Leggyakrabban az angyali üdvözlés képeken szerepel. Attribútumai: hírnöki bot, kereszt, jogar, glóbusz, liliom, olajág, pálmaág, könyvtekerics, füstölő, kard.

**Szent György vértanú, a biztonsági szolgálatok védőszentje.**  
**Ünnepe: április 24.**

Legendája szerint atyja, Gerontius perzsa, anyja, Polikronia kappadókiai keresztény volt. A kereszttségben a Georgiosz, „földművelő” nevet kapta. A keresztény nevelés után katona lett Diocletianus császár alatt. A keresztényüldözés kitörésekor már magas rangú tiszt volt, vagyonát szétosztotta a szegények között, s a császári udvar előtt megvallotta hitét. Nem volt hajlandó áldozni az isteneknek, ezért halálra ítélték, megverték, majd börtönbe vetették, ahol megjelent neki az Úr, és megmondta, hogy hét évig fog szenvedni, és háromszor életre kel. 5. századi legendájához, mely a csodák sorozatát őrizte meg s amelyet 496-



Szent Sebestyén

ban Gelasius pápa apokrif iratnak minősített, csatolták a keresztes vitézek a 10. században a *sárkányölés* motívumát. Valószínűleg egy Nagy Konstantin-szobrot – mely az ősellenségen diadalmaskodó császárt úgy ábrázolta, hogy lándzsával átdöfi a lábánál tekerő sárkányt (vö. Jel 12) – vélték Szent György-ábrázolásnak.

A legenda és a sárkányölés valószínűleg egyiptomi közvetítéssel is kapcsolódott, ahol sok templomot szenteltek tiszteletére, ugyanakkor a Nílust megtisztító Hóruszt római lovasként ábrázolták, amint lándzsájával megöli a ló patái alatt fetregő krokodilt. Első templomát Nagy Konstantin építtette Konstantinápolyban. Római tiszteletének első adatai az 5-6. századból valók. Tisztelete gyorsan elterjedt Galliában, majd a „Heptarchia” angolszász királyságaiban és Skóciában, bár az egyház többször is tilalmazta, apokrifnak minősítette Szent György legendáját, s ünnepét az egyetemes naptárból 1969-ben törölték (mivel történelmi hi-

telességét megállapítani nem sikerült); tisztelete a hit diadalmas hőséne, győzhetetlen katonájának emberi példája előtti meghajlásként él.

Szent István király nagyobb legendája szerint Koppány pogányládását a kereszt dicsőséges jelének és Isten Anyjának oltalmában, Márton püspök és Szent György vértanú zászlaja alatt törték le. Keleten a katonaszentekkel (Dömötör és Teodor) együtt ábrázolták, az orosz ikonfestészet kedvelt szentje. A legkorábbi bizánci képeken, a 9. században harcos vagy udvari ruhát viselő vértanú. A 12–13. században korabeli harci felszerelésben, pajzsral, karddal és lándzsával, majd utána fehér lovon, a sárkánnyal viaskodva ábrázolják. Attribútumai: kereszt pajzsra vagy zászlón, pálmaág, sárkány.

*Katolikus Táborig Püspökség  
Az illusztrációk a Katolikus Táborig  
Püspökség  
(Budapest Szabadság tér 3.)  
székházában található festmények  
reprodukciói.*



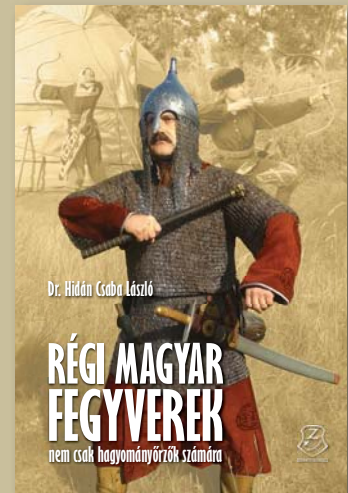
Szent Gábor



Szent György



## Dr. Hidán Csaba László Régi magyar fegyverek



Eurázsia füves pusztáin alakult ki a lovas életmód és a lovas íjászat. A ló mint gyors harci eszköz, az íj mint távolható fegyver határozta meg a kor hadviselését. A sztyepei harcosok azonban bőven el voltak látva közelharcú fegyverekkel is. A pusztai lovas harcos alakja, viselete, fegyverzete, életformája, gondolkodásmódja a századok alatt alig változott. E könyv a lovasíjász-fegyverzetet, a hadviselés módját mutatja be képeken és rekonstrukciós rajzokon.

Hidán Csaba László régész-történész, harcművészet-oktató az AranySzabalya Történelmi Vívóiskola alapítója. Főbb kutatási területe a középkori magyar és sztyepei had- és fegyvertörténet. A kötet fejezetei nem csak elméleti szempontból elemzik a magyarok és a sztyepei rokonnépek fegyvereit és harceljárásait, hanem a gyakorlatban szerzett tapasztalatokat is bemutatják. A szerző több mint 25 éve foglalkozik harcművészet-oktatással Magyarországon és a Kárpát-medencében. Ez a tanulmánykötet elsősorban a katonai hagyományörzőknek szeretne hasznos ismereteket adni, de ajánljuk minden hazaszerető és történelem iránt érdeklődő embernek.

Zrínyi Kiadó, 2018



Ittebei Kiss József

Szolnok. Jelentős város az Alföldön, s katonai szempontból sem elhanyagolható, hiszen a legnagyobb vidéki helyőrség. Tizenkét alakulat települ a városban, ebből nyolc a Szandaszőlő-sön épült laktanyában. Abban a laktanyában, amely a Levegő Lovagjáról, ittebei Kiss Józsefről kapta a nevét. De ki is volt ő, a méltán híres első világháborús ás, akit Magyarországon oly kevésbé ismernek, ám aki Olaszországban az általános iskolai történelemoktatás része, akinek az emlékét a mai napig híven őrzik? Abban az országban, ahol ellenségként harcolt, ám életében és halálában is olyan követendő példát mutatott, amely helyet biztosít számára a háborús hősök panteonjában.

Ittebei Kiss József 1896. január 26-án született Pozsonyban. Szülővárosa Állami Fémipari Szakiskolájában tanult lakatosnak, amikor pedig 1914-ben kitört a világháború, önként jelentkezett a hadseregbe. Származása és az érettségi hiánya miatt nem lehetett tisztjelölt, ezért alapkiképzése után a pozsonyi 72-es gyalogezred kötelékében indult az orosz frontra. 1915. január 20-án, a Nida folyónál vívott ütközetben megsebesült. Felépülése után jelentkezett a császári és királyi Légjáró Csapatokhoz, majd Wiener Neustadtban kapott repülőképzést. 1916 májusában az olasz fronton harcoló, Pergine repülőterén állomásozó 24. repülőszázadhoz vezényelték. Hansa-Brandenburg C.1 típusú felderítőgéppel június 20-án szerezte meg első légi győzelmét egy olasz Farman felderítőgép felett. Két további ellenséges

# A LEVEGŐ LOVAGJA

gépet is földre kényszerített megfigyelőjével. Százada hamarosan együléses vadászpilóta gépeket kapott. Ötödik győzelmét 1917. június 14-én érte el, amivel az „ász” titulust is kiérdemelte.

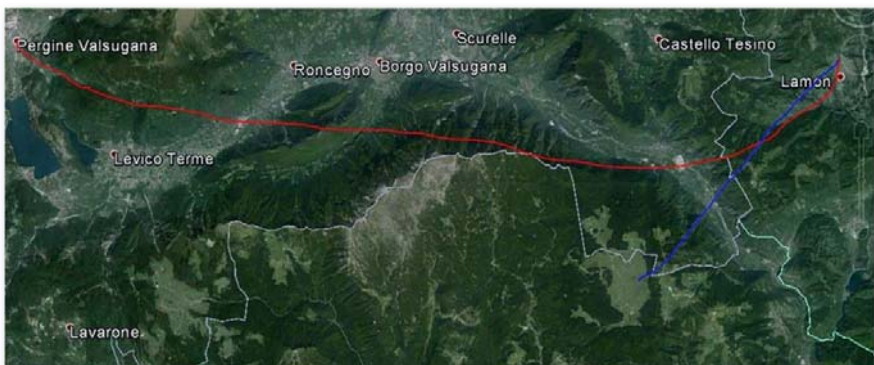
Az 55. vadászpilóta-századhoz 1917 októberében helyezték át – november és 1918 januárja között további 12 légi győzelmet aratott az egyre nyomasztóbb antant fölény közepette. Január 27-én súlyosan megsebesült a túlerővel vívott légi harcban, de még sikerült hazarepülnie. A kétségbeejtő hadi helyzetben, mindössze két hónapnyi lábadozás után visszatért századához – május 24-én azonban az ötszörös túlerővel vívott harca végzetesnek bizonyult.

Kiss József tizenkilenc győzelmet aratott ellenfelei fölött, amelyből kilencszer élve sikerült lekényszerítenie az ellenséges pilótát. Ellenfelei is a Levegő Lovagjának nevezték. Temetése napján nagyméretű antantkötelék csapott le a perginei repülőterre, de támadás helyett egy koszorút dobtak le angol, francia és olasz felirattal: „Utolsó üdvözlötünk a bátor ellenfélnek”.

Kiss József kivételes képességű katona volt. Háromszor érdemelte ki



A Hansa-Brandenburg C.1 típusú felderítőgép



Az utolsó repülés útvonala (pirossal Kiss József, késsel Gerald Alfred Birks százados)

a Bronz, ötször a Kisezüst, négyszer a Nagyezüst és háromszor az Arany Vitézségi Éremet, valamint kitüntették a Károly Csapatkereszttel. Halála előtt négy nappal a király személyesen írta alá a – példa nélkül álló – tartalékos tiszti kinevezését, de erről ő már nem szerzett tudomást.

Személyében az első világháború legeredményesebb magyar vadászpilótáját tisztelhetjük. Sokszor idézik naplójába írt szavait: „Este végtelen nyugalom öntötte el egész bensőmet. Jóleső érzéssel feküdtem le, hogy legyőztem az ellenséges gépet, és ezt a győzelmet nem árnyékolta be emberhalál.”

2005 májusában vette fel a szolnoki laktanya a nevét, amely e dátumtól ittebei Kiss József hadnagy Helikopter Bázis. Mind a születésének, mind a halálának évfordulóját jeles alkalomként tartja számon az alakulat, és méltóképpen emlékezik meg a helyőrség állományára a laktanya dicső névadójáról minden évben.

Idén május 24-én 100 éve, hogy hősi halált halt az olaszországi Lamona városhoz közeli Monte Coppolo csúcsán a Levegő Lovagja, s ez alkalomból a város küldöttsége is Szolnokra látogatott, hogy emlékezzen. A 170 éves Magyar Honvédség rendezvénysorozat keretein belül a helyőrség küldöttsége dr. Koller József dandártábornok, bázisparancsnok, Szolnok helyőrségparancsnokának vezetésével utazott ki, hogy lerója tiszteletét a laktanya névadójának emléke előtt. Őt, az első világháborúhoz és ittebei Kiss Józsefhez köthető helyszínen koszorúztak a túra

résztvevői. A megemlékezések talán legfelemelőbb pillanata az volt, amikor a lezuhanás helyszínén, a hegycsúcsok között megszólalt az Il Silenzio, s az emlékezők még másodpercekig hallhatták az ormokon visszhangzó utolsó akkordot. A négy, Magyarországról induló légszaváros repülőgép áthúzása méltó megkoronázása volt az eseménynek.

Ittebei Kiss József erkölcsi hagyatéka ékkő a Magyar Honvédség koronáján, olyan eszmei mementó, amelyre nemcsak a légierő, de bárki a ma katonái közül méltán lehet büszke. Az örökség, amit kaptunk, túlmutat korokon és nemzeteken, ellenségen és báráton, hiszen a bátorság, a hősiesség és bajtársiasság olyan értékek, amelyek



Megemlékezés a Monte Coppolón



Ornella Noventa, Lamon polgármestere emlékezik a hősré

egy haderőt igazán nagyra tesznek bárhol a világban. Nekünk, szolnokiaknak kötelességünk emlékének ápolása, hogy az utókor ifjú katonái az ő és még számos hasonló katonahős példáján keresztül találják meg a gyökereiket, azokat a kapcsolódási pontokat, amelyek minket, magyar katonákat a legjobbak közé emeltek a történelem nagy viharáiban.

A dicső elődök sikerei nemcsak büszkeséggel töltenek el minket, de inspirálnak is, hiszen a ma katonájának

is bőven van miért emelt fővel járni. Olyan haderő tagjai vagyunk, amely a világ bármely pontján megállja a helyét, ha kell, s más nemzetek katonái is hangot adnak elismerésüknek. Helytállunk és -állunk számos miszsióban, a határvédelemben, de ha kell, segítünk árvíznel, katasztrófhelyzetekben is. A civil társadalom lassan, de biztosan figyel fel eredményeinkre, azokra az apró változásokra, amelyek a katonákat a társadalom elitjévé teszik. Mi vagyunk a jók közül is a legjobbak,

akik a haza, Magyarország védelmére esküdtek fel, és ha kell, életüket is áldozzák érte.

Legyünk büszkék örökségünkre, felemelt fejjel, bátran nézzünk szembe a kihívásokkal, ahogyan eleink tették, mert bár szűkebb környezetünkben most nincsenek nagy csaták, háborúk, de olyan harcok igen, amelyek ugyan véráldozattal nem járnak, de megvívásukhoz szükség van azokra a példákra és értékekre, amelyet dicső elődeink hagytak ránk örökül. Azok a harcok ezek, amelyeket mindenki naponta megvív a gyakorlótéren vagy a katonaelet mindennapjaiban, hogy jobba tegye Magyarországot, a Magyar Honvédséget. E küzdelmek – még ha nem is mindig győztesen kerülünk ki belőlük – adják az erőt, hogy teljesítsük kötelességünket. A ma a holnap történelme, amit mi írunk. Most. Talán gyermekeink és unokáink emlékeznek majd azokra az eredményekre, amelyeket elértünk, és büszkén gondolnak ránk vissza. Számukra mi leszünk a múlt, mi leszünk majd a követendő példa. Éljük hát úgy, s teljesítsük feladatainkat annak szellemében, hogy unokáink csillogó szemmel, büszkén emlékezhessenek ránk.

*Tigyi István Zsolt főtörzsszázados*  
Fotók: Galambos Sándor, Vári Anita  
hadnagy és archív

# ÉLETKÉPEK



Az Év rendésze, Makula  
Attila zászlós  
Markovits Szilvia őrm.



Airbus A319. Napfelkelte  
Kecskeméten  
Usztrunul Norbert ftörm.



Kutyanehez vizsga a tűz-  
szerészeknél  
Dr. Markovits Zita fhdgy.



Polaris rally  
Rácz Tünde

# MERT ELJÖTT A JELES NAP, MINT MINDEN ÉVBEN EGYSZER...

„Mindeközben Balthasar Simunich altábornagy ostromló csapatai a Duna bal partjáról átkeltek a folyó jobb partjára, így észak felől Komárom felszabadult, de a magyar csapatok nem tudtak a Dunán partot váltani, mert a császári ostromlóvegek szétlőtték a komáromi hajóhidat. Mivel Görgeinek nem volt hadihídkészlete, rögtönözni kellett. A fővezér tutajhidat akart készíttetni a Vágon leúsztatott szálfákból, amit Thaly Zsigmond mérnök alezredes, Komárom erődítési igazgatója képtelen ötletnek minősített. A tulli utásziskolában végzett Görgei azonban ragaszkodott elképzeléséhez, s az utászok – nem törődve az ellenség folyamatos ágyúzásával – a komáromi ácsok és hajósok segítségével 1849. április 25-én estére megépítették a rögtönzött talphidat” – írja Babucs Zoltán történész Az első komáromi csata című írásában ([www.felvidek.ma](http://www.felvidek.ma)).

Dicső nagyjaink előtt tisztelgünk, mikor évente egyszer, április végén megrendezzük a műszakiak napját Szentesen. Idén 25. alkalommal nyitották meg a Damjanich-laktanya kapuját a civil lakosság előtt. A 170 éves a Magyar Honvédség programsorozat és emlékévként számos izgalmas bemutató, kiállítás várta az érklődöket, és mivel az időjárás is kegyes volt, a rendezvényen 4351 látogató regisztrált. Iskolások, óvodások, fiatalok, idősök... Mindenki számára érdekes programokat kínált e rendezvény.

Az esemény célja, hogy a honvédség, a rendőrség és a polgári lakosság közötti kapcsolatot elmélyítse, találkozási pontot biztosítson a nyugállományú, illetve az aktív állomány részére, bemutassa a műszaki katonák munkáját, feladatait. A Szentesen diszlokáló katonai szervezet és a helyi rendőrség már régóta meglévő jó kapcsolata és együttműködése révén hagyományá vált, hogy együtt ünnepelnek a rendőrök és a katonák. A műszakiak napja rendezvény idén már a 10. alkalommal biztosít helyszínt a rendőröknek, akik április 24-én Szent György



Szabó István vezérőrnagy gratulál Kollár László főtörzszászlósnak

napját, a keresztény bátorság jelképét, a rendőrök védőszentjét ünneplik. A kapunyitást követően a csapatünnep hagyományos programmal kezdődött, a laktanya alakuloterén felsorakoztak a műszaki ezred, illetve a Magyar Honvédség műszaki alegységeinek kato-

nái. A magyar történelmi zászlók egy csoportja – amely magyar történelmi zászlósor elnevezéssel 1985 óta része a magyar katonai, állami és helyi ünnepeknek – most először díszítette az ezred alakuloterét. A katonákat és a vendégeket Szabó István vezérőrnagy, a Honvéd Vezérkar főnök koordinációs helyettese, egyben a legmagasabb besorolásban szolgáló és rendfokozattal rendelkező műszaki katona (ma honvédelmi államtitkár) és Antal László ezredes, a Magyar Honvédség 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred parancsnoka köszöntötte. A rendezvény színvonalához nagyban hozzájárult a Magyar Honvédség 5. Bocskai István Lövészdandár hódmezővásárhelyi katonazenekara is.

Immár hagyománynak számít, hogy a sorakozón előléptetési parancsokat olvasnak fel, valamint elismeréseket adnak át, köztük az „Év embere” kitüntető cím különböző változatait. Elismerést kapott Bartók Gábor alezredes, Sálek Máté hadnagy, Kucsera László főtörzsrőrmester, Halász Arnold törzsrőrmester és Hegyközi Csaba szakaszvezető. Kollár László törzszászlóst, az alakulat vezénylőzászlóst előléptették



Antal László ezredes elismerést ad át



főtörzsszászlóssá. Az alakulat parancsnoka az „Év tiszte” címet adományozta Márton Viktor századosnak, az „Év altiszte” Varga István törzsőrmester, az „Év legénységi állományú katonája” Bérczesi András tizedes, és az „Év közalkalmazottja” Oprea Magdolna közalkalmazott lett. Szentés Város polgármestere „Honvédségért és városért” elismerő oklevelet adományozott Czakó Ágnes közalkalmazottnak. „Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy megkaptam az elismerő oklevelet. Meglepett, s egyben örültem, mert ezzel igazán elismerték a munkámat” – nyilatkozta Ági.

Az „Év legénységi állományú katonáját”, Bérczesi András szakaszvezetőt, a II. hídépítő század műszaki technikai szakaszának gépkocsivezetőjét kérdeztük az elismerésről: „Meglepettem, mert akkor még tizedes voltam, és úgy gondoltam, hogy a szakaszvezetők közül kapja majd valaki. Természetesen örültem neki, hogy az állomány rám szavazott. Számomra nagy megtiszteltetés volt, hogy az alakulat és a műszaki szakma ilyen jeles rendezvényén vehettem át az emléklapot.”

Miközben a laktanya területén számos program várta az érdeklődőket, az alakulótér környékén ácsorgók beleszóppentek egy akciófilmbe. Volt ott minden, lövöldözés, szirénázás, kerekek csikorgása. Összetett bemutatót láthatott a publikum, melyben szíjorkáztak a rendőrök, katonák és a tűzoltók. De ez csak bemelegítés volt: kis idő múlva, nem kis feltűnést keltve az égbolton megjelentek a kecskeméti Gripenek. Mindenki tátott szájjal meredt az égre. Nem kis meglepetésre nemcsak a vadászgépek jelentek meg látóterünkben, hanem a Szolnokról érkező helikopterből, kötélben, alakzatban függeszkedő – a laikusok szemében akár bábnak tűnő – különleges művelti katonák is. Köszönettel tartozunk a színvonalas bemutatókért a rendőrségnek, a tűzoltóságunknak, a Magyar Honvédség 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezrednek, a Magyar Honvédség 59. Szentgyörgyi Dezso Repülőbázisnak, a Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopter Bázisnak és a Magyar Honvédség 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Rendeltetésű Dandárnak.

Később láhattuk a STIHL Timbersports favágó bemutatóját; a csoport tagjai immár 2. alkalommal



Díszmenet

vettek részt műszaki napunkon, és olyan versenyszámokat mutattak be, melyekkel a világbajnokságon is találkozhattak a nézők. De számtalan érdeklődőt vonzott a lovas huszárok őket követő bemutatója is.

Alakulatunk, közösen a KatonaSuli diákjaival önvédelmi előadást tartott, de akinek ez nem volt elég, megcsodálhatott egy kung-fu bemutatót, majd gyönyörködhetett a Magyar Honvédség vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár Különleges Díszelgő Csoportjának alakí bemutatójában. Folyamatosan látható volt számtalan technikai eszköz statikus bemutatója, melyhez a Magyar Honvédség 5. Bocskai István Lövészdandár Műveletmogató Műszaki Zászlóalja nyújtott segítséget.

A csendesebb programra vágyók kíváncsiságát sokféle program, kiállítás elégítette ki: vitorlázórepülő, tűzoltók, „kipróbálható” folyami hajók, huszáregyenruhák, műszaki csapatok, veterán kerékpárok, rendőregyenruhák színesítették a rendezvényt. A rekordszámú érdeklődő megtekinthette csapatmúzeumunkat, a hagyományörző egyesületek bemutatóit, valamint a Magyar Hadtudományi Társaság előadását.

Nem véletlen, hogy minden évben óvodás és iskolás csoportok is szép számmal látogatják a rendezvényt. Számos programot kínált számukra – a legkisebbektől a már majdnem felnőtt korosztályig – az alakulat, hiszen ők a jövő, belőlük kerül ki utánpótlásunk. Testközlelől is megcsodálhattak



Megérkeztek a Gripenek

technikai eszközeinket, felmászhattak rájuk, és az avatott szakemberek minden feltett kérdésre válaszoltak. Aki bátorságot és ügyességet érzett magában, végigkúzdhatja magát a kalandpark akadályain, ami talán minden évben a legnépszerűbb a gyerekek körében. Akik már elhivatottabbak, kipróbálhatták magukat airsoftban és a paint-ball-pályán is, de választhattak még kézműves gyermekprogramokat, ugrálóvárat, kerékpáros ügyességi versenyeket, lovagoltatást – és még hosszasan sorolhatnánk a számtalan érdekesebbnél érdekesebb programot, amit a jeles esemény kínált.



A „favágók” már visszatérő vendégek a műszaki napon

„Műszaki napon jártam” címmel rajzpályázatot hirdettek a szervezők, amire 5–10 éves gyerekek adhatták le munkáikat. Szébbnél szebb alkotások érkeztek, melyek közül a zsűri kiválasztotta a három legjobban sikerült munkát. Az első helyezett Gazsi Janka lett, a második legszebb rajzot Hékedí Jázmin készítette, és végül, de nem utolsósorban, a harmadik helyen holtversenyben Reibl Dániel és Szappanos Kincső végzett. A zsűri különdíjban részesítette a Százszorszép Óvoda Pillangó csoportját, ők egy háromdimenziós katonafigurát készítettek toalettpapír-gurigákból. A gyerekek ezután boldogan vették át a jól megérdemelt díjaikat a Szentesi Városi Gyermekkönyvtárban, ahol

az alkotásokat szeptemberig minden érdeklődő megtekintheti. Örömmel vettük, hogy ilyen sok pályázat érkezett, ezúton is gratulálunk a kis művészeknek.

Idén is megrendezték a „Vörös Bika” Műszaki Erőpróbát, ahol összemérhették erejüket a a katonák, a tűzoltók és a rendőrök. Körmendi József törzsszázlós, a verseny főszervezője idézte fel a kezdetektől a mai „Vörös Bikáig” terjedő időszakot. Huszonöt évvel ezelőtt Nyitott laktanya névre hallgatott a rendezvény, és ekkor még műszaki vetélkedőnek hívták a próbát. 1993-tól kisebb, önálló feladatok voltak, 1-1 versenyszám erejéig. 2003 óta, amióta alakulatunk a Red Bull Air Race biztosítási feladataiban részt



Különleges műveleti katonák a levegőben

vesz, hívják Vörös Bikának ezt az erőpróbát. A sorozatot csak a 2006-os árvízhelyzet szakította félbe. Az első pár évben még közösen szerveztük meg a versenyszámokat a tűzoltókkal, az utóbbi esztendőben viszont már önállóan oldjuk meg ezt a feladatot. Az idén a Víztisztító Század nyerte meg a versenyt, második a Szentesi Tűzoltók csapata lett, míg a harmadik helyen a Szentesi Rendőrkapitányság versenyzői végeztek.

Sokak számára izgalmas és nagyon népszerű volt a bűvárbemutató, melyet az alakulat bűvárai tartottak a bűvárbázison. Az érdeklődők megismerhették a könnyű-, illetve a sisakosbűvár-felszereléseket, a bűvárok ízelítőt adtak feladataikból, így például bombát hajtalanítottak víz alatt, amit utána ballonokkal emeltek felszínre, bemutatták a DECO bója használatát, egy bajba jutott bűvártársuk kimentését, illetve a víz alatti akadálypálya kihívásokkal teli végrehajtását is.

A napot a már több elismerést kapott Kanálgép együttes koncertje zárta, melynek tagjai nem először és remélhetően nem is utoljára örvendeztettek meg minket színvonalas zenéjükkel. Minden évben tudnak újat mutatni, talán ezért nem csökken, sőt nő a népszerűségük, és nem csak a katonák körében.

*Dajka Timea örvezető*

*Fotó: Baranyai István őrnagy*



A színpadon a Kanálgép együttes

# LEVÉLZÁRÓK A VARSÓI SZERZŐDÉS ALAPÍTÁSÁNAK 20. ÉVFORDULÓJÁRA

A Varsói Szerződést (VSZ) napjainkban már csak a történelemkönyvekből, dokumentumfilmekből és nem utolsósorban a bélyegekből ismerhetjük meg. A hidegháborús időkben a szocialista védelmi koalíció tagországainak bélyegein, így a magyar bélyegeken is megtalálhattuk a katonai tömb jubileumi megalakulásának évfordulóit. Írásomban egy tervezett, de nyilvános forgalomba nem került katonai levélzáró sorozatot mutatok be.

A levélzárók eredetileg egy tervezett bélyegsorozatként láttak volna napvilágot 1975-ben, a Varsói Szerződés megalakításának 20. évfordulóján. Az illetékesek azonban úgy döntöttek, hogy – erősítendő a szövetség béketörekvéseit – nem jelenhetnek meg a haditechnikai eszközöket bemutató grafikák a bélyegeken, ezért az elkészült ötletes bélyegsorozat tervét nem fogadták el, így azt levélzáróként „hasznosították”: a Magyar Néphadseregben belső terjesztésű reprezentációs anyagként ajándékozták igen kis számban, így katonák csak elvétve találkoztak velük, és magasabbparancsnoki szinten is kevés emberhez jutottak el.

Az elkészült grafikák hűen tükrözik a védelmi tömb erősségét és sokszínűségét, ami a különféle fegyvernemeket, szakcsapatokat és azok haditechnikai eszközeit mutatja be, a főbb nemzetközi gyakorlatok szimbólumaival. Az utolsó levélzáró a VSZ egységét, a tagországok táborát, a békét oltalmazó erős hadsereget ábrázolja, amely a szocializmus védőpajzsa volt.

A KGST-országok hadiipari együttműködésének eredményeként a VSZ tagállamai egységes fegyverzettel rendelkeztek. A mellékelt képen látható ívre – függőleges csikban – nyolc darab levélzárót nyomtattak. A bélyegtervekkel elentétben a jelvények és a zászlók a jobb oldalra kerültek. Ez szándékosan történt, hogy semmiképpen ne egyezzen meg a bélyegek elrendezésével. A szép és mutatós mini grafikák az Egyesített Fegyveres Erők 1955-től 1975-ig tartó történetének jelentősebb eseményeit mutatják be.

A VSZ megalakulásának 20. évfordulójáról a Magyar Posta végül egy önálló bélyeggel emlékezett meg, a Czigliényi Ádám tervei alapján készült, „20 éves a Varsói Szerződés” című, 1 forintos névértékű bélyeggel.

*Surányi Barnabás zászlós*



# PÁNCÉLOSOK BŰVÖLETÉBEN

Tuczai Erika zászlós 1995 szeptemberében csatlakozott a Magyar Honvédség állományához. A sok szervezeti átalakítás következtében számos helyőrségben, többféle beosztást is betöltött az elmúlt mintegy 23 esztendőben. Jelenleg Veszprémben szolgál a Magyar Honvédség Légi Vezetési és Irányítási Központ (MH LVIK) ügyviteli részlegén, ügykezelő zászlósként.

– *Hogyan kezdődött katonai pályafutása? Miért éppen ezt választotta hivatásaként?*

– Velencén nőttem fel, ahol apai nagyapám és édesapám is katonaként szolgált. 1995-ben érettségiztem egészségügyi szakközépiskolában, Székesfehérváron. Érettségi után, mint mindenki másnak, nekem is el kellett döntenem, hogy merre tovább. Első körben az egészségügyben képzeltem el a jövőmet, de mivel katonacsaládban nevelkedtem, mindezt a honvédség keretein belül. Végül az élet másképp hozta, és bár a hadsereg kötelékébe léptem, nem civil szakmámban kezdtem meg katonai pályafutásomat. Az egyenruhában eltöltött évtizedek alatt szolgáltam Budaörsön, Sárbogárdon, Székesfehérváron, majd 2003-tól Veszprémben teljesíték szolgálatot. Eleinte váltásos munkarendben a „sziklában”, majd 2009 óta az ügyvitelen dolgozom. Jelenlegi beosztásomat 2011-től, a Magyar Honvédség Légi Vezetési és Irányítási Központ megalakulása óta töltöm be.

– *Gondolom, a beosztásából adódó sok irodai munka mellett szüksége van némi kikapcsolódásra. Miben találja ezt meg?*

– A katonáskodás mellett sokféle dologgal foglalkoztam. 2004-ben elvégeztem a Pécsi Tudományegyetem jogi asszisztensi képzését, majd 2008-ban multimédia-fejlesztő képesítést szereztem. Néhány évvel később pedig a természetgyógyászat irányába indultam el, ezen belül az akupresszúra és a kineziológia rejtelmibe ástam bele magam. A sok kalandozás után végül a „négy lábú páncélosok” – konkrétan a görög és a szegélyes teknősök – hozták meg számomra az igazi kikapcsolódást. Először a testvéremnél



Tuczai Erika zászlós

találkoztam görög teknőssel. Meglepett, milyen jópofa, szeretetre méltó állatok. Mivel tartásuk nem igényel különösebb befektetést sem időben, sem pedig anyagiakban, hamar elhatároztam, hogy én is szeretnék egyet. Így kezdődött a nagy szerelem.

Az első teknősöm Fodor Atila tenyésztéből érkezett, aki Budapesten neveli nagyon nagy szakértelemmel teknőseit, valamint könyvet is írt róluk 2015-ben, „A jól nevelt görög teknős” címmel. Hamar kiderült számomra, hogy szívesen foglalkoznék ezekkel az állatokkal kicsit komolyabban. Így újra felvettem a kapcsolatot a tenyésztővel, és azóta rendszeresen vannak nálam is eladó kis teknősök. Óriási élményt jelent számomra, amikor egy-egy görög teknős a szemem láttára, a kezeim közt kel ki a tojásból. Bár ők nem szaladnak elénk, mint például egy kutya, sőt, még dorombolni sem tudnak, mint a macskák, és sokan legyintenek, hogy „ez csak egy hüllő”, mégis valamiért talán ők a legkedveltebbek hüllőtársaik közül. Azt szoktam mondani, hogy az emberek ebből a szempontból két csoportba sorolhatók: vannak, akik rajonganak a szárazföldi teknősökért, és vannak, akik nem ismerik őket.

Tartásukat jó szívvvel ajánlom akár kisgyermekes családoknak is, hiszen nem allergizálnak, csendesek, és mivel gazokkal (pitypang, vöröshere, fehér-



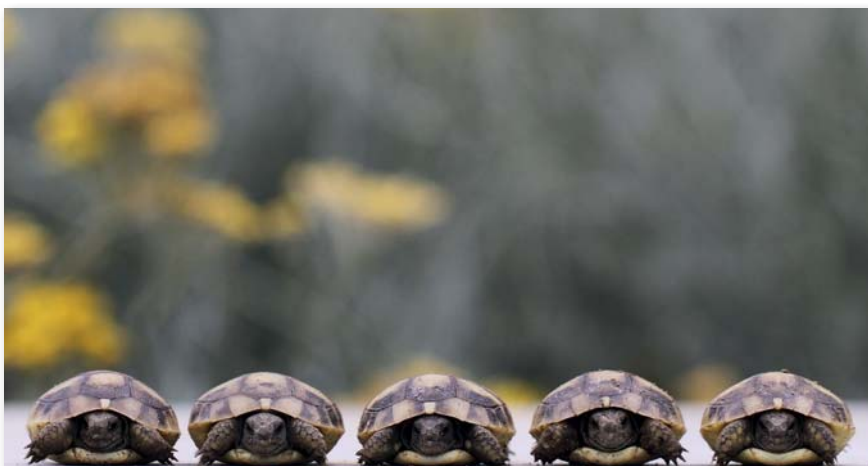
Bevetésre készen

here, lándzsás útifü, árvacsalán stb.) táplálkoznak, télen-nyáron jó családi program lehet a növénygyűjtés számukra egy-egy kirándulás alkalmával. Gyakran jönnek úgy vásárlók, hogy csak egy teknőst szeretnének. Mivel jól elvannak egyedül, semmi gond, hiszen ők nem társas lények... De már mosolygok, mert előre tudom, hogy hamarosan jönnek a következő görög teknősükért. Nem a teknősük miatt, hiszen ők tényleg nem igényelnek társat – a gazdik nem állnak le egynél. Valamiért „függőséget” okoznak. Talán a nyugalom, a békesség, ami belőlük árad, az okozza. Volt, aki terápiás jelleggel, tartósan beteg gyermekének vásárolt görög teknőst, majd örömmel hívott fel pár hét múlva és köszönte meg ismét, mert sokat javított gyermeke kedélyállapotán. Ezekért a pillanatokért, kedves visszajelzésekért megéri csinálni! Gyakran jönnek hozzám ajánlás útján, ami kiváló visszacsatolás

számomra. Nagyon fontosnak tartom, hogy ne csak az eladásig gondozzák egy-egy állatot, hanem utána is a gazdik segítségére legyek, szükség esetén. Szerintem az ilyesmit kizárólag szívekkel, lélekkel és talán végtelen alázattal lehet csinálni. Sokan keresnek fel tartásukkal kapcsolatban a honlapomon keresztül ([www.teknostartas.webnode.hu](http://www.teknostartas.webnode.hu)), vagy akár telefonon, személyesen is. Időt és fáradságot nem kímélve, nagy élvezettel beszélek mindig páncélos barátaimról.

– *Mennyire áll távol ez a különleges hobbi a hivatásától?*

– Meglepő, mennyire közel áll egymáshoz a kettő. Munkám kapcsán leginkább adminisztratív feladatokat látok el, amihez bizony sokszor kell türelem, és a sikert is csak pozitív visszacsatolások révén lehet lemérni, hiszen az ügyvitel erről szól. A teknősök tartása és eladása által is jelentős adminisztrációs feladat hárul rám, hiszen a görög teknősök védett állatok. A Washingtoni Egyezmény (Egyezmény



Hadrendben



Páncélos születik

a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről – Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, CITES) előírásait szigorúan be kell tartani hazánkban is. A teknősök kapcsán rengeteg emberrel találkozom és vagyok szinte napi kapcsolatban, éppúgy, mint a munkám révén is. Mindkettő esetén szigorú szabályozóknak kell megfelelni. Fegyelmet, kitaratást és alázatot kíván a teknőstartás éppúgy, mint a honvédség. Végül, de nem utolsósorban mindkettő hivatás, életforma számomra.

– *Családja mennyire nézi jó szemmel a szárazföldi teknősök iránti elhivatottságát?*

– Egyedül nevelem a gyermekeimet, akik szívesen vesznek részt a teknősök

ellátásában. Élvezettel jönnek velem táplálék növényeket szedni nekik és így közelebb kerülnek a természethez is, hiszen gyakran ismerkednek meg újabb és újabb növényekkel. Szívesen veszik ez irányú érdeklődésemet.

– *Mik a tervei a távolabbi jövőre tekintve? Teknős vagy honvédség? Esetleg mind a kettő?*

– A kettő kiválóan megfér egymás mellett. Egyiktől sem szeretnék megválni. A honvédség gyermekkorom óta része az életemnek. A teknősök pedig tökéletesen kiegészítik azt. Így a kérdésre a válaszom: természetesen mindkettő.

– *És végül, mit üzen az olvasóknak?*

– Hivatásunk nagyon fontos; kihívásokkal és lemondásokkal teli pálya a miénk. Ahogyan mondják, talán az egyik legstresszesebb hivatás a világon. Éppen ezért különösen fontos a pihenés, a kikapcsolódás, a regenerálódás. Kívánom mindenkinek, hogy találja meg a saját hobbit – és most nem feltétlenül a teknőstartásra gondolok –, amelyben feltöltődik, kikapcsolódik, hiszen igazán kiváló munkát szakterülettől függetlenül csak pihenten, teljes odafigyeléssel lehet végezni.

Szabó Ottó törzsszázlós

Fotó: Tuczai Erika zászlós és archív



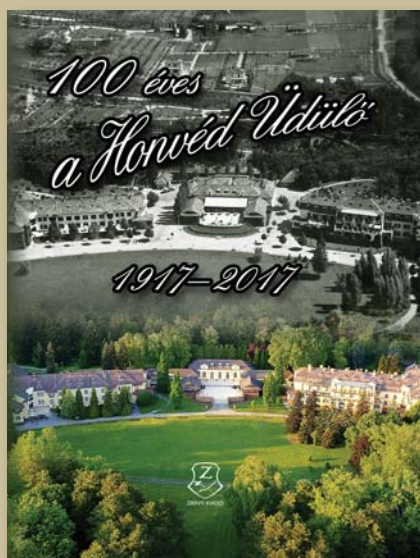
Tojásrakás



Honvédségi Szemle a világhálón  
[www.honvedelem.hu/kiadvanyok/honvedsegi\\_szemle](http://www.honvedelem.hu/kiadvanyok/honvedsegi_szemle)

## 100 éves a Honvéd Üdülő 1917–2017

A balatonakarattyai MH Rekreációs, Kiképző és Konferencia Központ története



A terület először a fővárosi alkalmazottak birtoka volt. A második nagy világháború vihara az akkoriban üdülőként funkcionáló intézményt sem kerülhette el, főleg a belső berendezésben keletkeztek jelentősebb károk. A visszavonuló magyar csapatok kórházat rendeztek be itt 1944 októberében. A front ment, az üdülő maradt. A puskaropogást madárdal, az ágyúgolyók süvítését szélzúgás váltotta fel. Az 1949 telén hozott kormányzintű döntés végül a honvédség kezelésére bízta az üdülőt. Az első katonavendégek 1950. június 5-én érkeztek ide, a Balatonfelvidék és az ország legnagyobb tava találkozásához.

A rekreációs központ területén négy hotel, több faházás szálláshely és kem-

A kiadvány akkurátusan összegyűjtött, attraktív dokumentumok alapján meséli el egy üdülő történetét, amely 2017-ben ünnepelte alapításának 100. évfordulóját. Egészen pontosan november 17-én volt 100 éve, hogy ezen a helyen megkezdte működését a Fővárosi Üdülöhely nevű pihenőhely, így ez a dátum egyben „csapatünnep” is.

Egy katonai szervezet történetét a kiképzések, megvívott ütközetek, hősök és fegyverek jellemzik. Ebben a munkában ezekkel nemigen találkozunk. Küzdelemben persze itt sem volt hiány: az üdülő mindenkor vezetőinek kemény „csatákat” kellett vívniuk a gondjaikra bízott szervezet fejlesztéséért, nem egy esetben egyenesen a fennmaradásáért, a puszta létéért is.

Mindannyian igényeljük a pihenést, amire a balatonakarattyai (korábban balatonkenesei) MH Rekreációs, Kiképző és Konferencia Központban lehetőségünk is nyílik. Az ősparkkal övezett területen, a négy hotel valamelyikében mindenki megtalálja a neki megfelelő szálláshelyet, valamint a pihenés, regenerálódás és kikapcsolódás lehetőségeit.

Reményeink szerint e könyv elolvasása után Ön is úgy dönt, hogy akár nyáron, akár az év bármely szakaszában érdemes eltölteni itt egy turnusnyi időt.

ping is található. Így elmondható, hogy mindenki megtalálja a neki legmegfelelőbb pihenési lehetőséget.

A környezet szépsége rabul ejti az itt tartózkodók lelkét. Nemcsak az üdülőt körbeölelő ősparkra, hanem a Balaton partjáról nyíló, lélegzetelállító látványra gondolok. Ahogy tiszta időben el lehet látni Tihanyig, Siófokig vagy még messzebb is... Aztán a hangok! Ahogy télen a jégtáblák egymáshoz koccannak... Ahogy a hullámok zúgva-mormogva ostromolják a partot... Lebilincselő!

*Részlet Varga János altábornagynak a könyvhöz írott előszavából*

\*

Németh László, a XX. századi magyar irodalom egyik nagy alakja, családjával

gyakran nyaralt az akkor még Székesfővárosi Üdülőben, egy 1934-ben megjelent esszéjében, az *Ember és szerepben* így ír: „Könyveket nem lehet büntetlenül olvasni, amibe az ember betűk által belekóstol, meg akarja ízlelni a valóságban is.” A képeket elnézve, az írást olvasva, az ember azonnal utazni akar. Ide, az üdülőbe, amelyet épp e kiadvány révén ismerhet meg távolról is. Igaz, ezt megtehetné az informatika országútján szörfölve is, ám akkor „csak” megismerné az üdülőt, de nem jönne tisztába múltjával... Pihenni márpedig kell! Ha lehet. Pontosán ezt a célt szolgálja a 30 hektáros ősparkkal körülvett, egy kilométer hosszú, közvetlen partszakasszal rendelkező üdülő...

*Részlet Piros Ottó ezredes bevezetőjéből*

# HUMOR

## Szerencse

Szabó őrmester kerékpározik és elüt egy idős asszonyt.

– Nagy szerencséje volt ám a néninek ma! – mondja az őrmester.

– Szerencsém? Ugyan miért? Hát éppen most ütöttél el!

– Azért, mert általában harcokcsival járok.

## Házimunka

Kovács törzsőrmester folyton arról prédikál a feleségének, hogy ha jobban szervezné a házimunkát, mindenre jutna ideje.

Egyik délután egyedül marad otthon, és gondolja, hogy majd ő bebizonyítja, milyen gyorsan meg lehet egy süteményt sütni.

Néhány óra múlva hazaér a felesége:

– Mi újság, csak nem süteményt sütöttél?

– De, igen, aztán még megpucoltam a konyhaablakot, elmosogattam, lemostam a falakat, kimostam a függönyt, és még le is zuhanyoztam – válaszolja a pasi kimerülten.

– És hogyhogy ilyen nagy munkába fogtál?

– Hát, tudod, az úgy kezdődött, hogy a sütemény alapanyagait beraktam a turmixgépbe, és elfelejtettem rátenni a tetejét...

## Korrózió

A főtörzsőrmesternek gyermeke születik.

Bemegy a szülészetre és meglepődve hívja az orvost:

– Doktor Úr, a feleségem haja barna, az enyém meg fekete. Hogy lehet, hogy a gyereké vörös?

– Hát ez jó kérdés. Milyen gyakran vannak együtt?

– A gyakorlatoktól, misszióktól függően havonta, félévente.

– Na ez az – derül fel az orvos... akkor a rozsdá az oka.

## Megtérült

– Gál zászlós, hallom hegedülni tanítja a lányát.

– Igen, már 6 hónapja.

– És jutott már valamire?

– Hogyne, mind a két szomszédos lakást sikerült fél áron megvenni.

## Csak egyszerűen

Kovács zászlós megkérdezi Tóth törzsőrmestert:

– Mit is mondott, mivel foglalkozik a testvére?

– Numizmatikus.

– Az micsoda?

– Pénzérmekeket gyűjt...

– Ááá, szóval koldus, csak flancosan van elnevezve...

## Egyeztessük óráinkat...

A parancsnok a bevetés előtt időt egyeztet az embereivel.

– Na, uraim, nálam a pontos idő 11:48. Akiknek digitális órájuk van, azoknak: vonal, vonal, kisszék, hőember.

*Válogatta: Tigyi István Zsolt fizls.*

# HŰSÍTÉST KERESVE, AVAGY KÖLCSÖNÖS ISMERKEDÉS



A Honvéd Altiszti Folyóirat a hagyományos „bolyongása” közben hazai területen egy igen érdekes társaságba került egy Kunmadaras melletti farmon. A korábbi kiadványunk címlapján látható, téli tájat idéző kép közeledésre invitálta a világot – jelenleg ismert – legnagyobb testű madárfaját. Közismert, hogy a strucc a föld leggyorsabb két lábon járó élőlénye. Esetünkben, az érdeklődés ellenére, óvatosan haladtak felénk. „A kakas 210–275 centiméter magasra nő meg; teste nagyjából 2 m hosszú, a tömege 100–156

kilogramm. A kisebb tojó 175–190 centiméteres magasságú és 90–110 kilogramm tömegű. Egy-egy krémszínű vagy fehér tojásának tömege eléri az 1,5 kilogrammot (ez a tyúktojás tömegének huszonötöszöröse). A tojás héja olyan vastag, hogy feltöréséhez a fiókának különleges nyakizomra van szüksége. A struccot mint háziállatot eredeti élőhelyén kívül is sok helyen tartják. Szinte minden állatkertben élnek struccok. A középkorban kiváltképp a hímek disztollaiért vadászták: a struccotoll sokáig volt divatban. Ma elsősorban húsáért tenyésztik, de a strucctojás is keresett élelmi cikk. A vastag héjú tojásokból régebben előszeretettel készítettek ivóedényeket, ilyenek Szíriában már ötezer éves sírokból is kerültek elő. Magyarországon struccokat a Budapesti Állatkertben, a Nyíregyházi Állatparkban, a Veszprémi Állatkertben, a Szegedi Vadasparkban, a Debreceni Állatkertben és

a Kecskeméti Vadaskertben tartanak. A felsoroltakon kívül még számos kisebb állatbemutatóban, cirkuszban, sőt magánszemélyeknél is találkozhatunk struccokkal Magyarországon.

A madárral kapcsolatosan kialakult egy mondás: aki – látszólag – nem vesz tudomást a körülötte zajló fejleményről, mintegy „homokba dugja a fejét”, így kerülve el a kedvezőtlen helyzetet, a konfliktust, az struccpolitikát folytat. Az állítás a való életben bizony téves. A strucc több oknál fogva nem dugja a homokba a fejét. Az első legnyilvánvalóbb megállapítás az, hogy a homokba dugott fejű strucc megfullad.

További részleteket olvashatunk a struccokról a Mosthallottam.hu portálon (<https://www.mosthallottam.hu/tudnad-hogy/strucc-homok-ba-dugja-fejet-eredet/>).

*Összefoglalta és a felvételt készítette: dr. Murinkó Attila ezredes*

# TÖRTÉNELMI VISSZATEKINTÉS

## Szimbólumaink: a család



### Az erő és szeretet találkozása (Balatonfőkajár)

Háborús emlékhelyeinket, szobrainkat a leggyakrabban a települések keresztény templomainak közelében állították fel. Az üzenet így kiteljesedik, mely szerint: „*Hol hit, ott szeretet; Hol szeretet, ott béke...*”

### Ugye, megígéred, hogy hazajössz... (Békés)

A fiatal feleség balról átölelve, a gyermek az apa jobbán könyörögve kéri a nehéz ígéretet a frontra indulótól. A valóság fájdalmasan jelenik meg a több százezres veszteség képében.



### Ököl és simítás (Balatonfőkajár)

A harcra induló apa keze ökölbe szorul, míg másik kezével, talán utoljára, megsimogatja gyermekét.

### Távozás és találkozás... (Écs)

Az elesett magyar katona fölött megjelenő Jézus és Szűz Mária (a gyermek anyja) a keresztény tanítás alapvető modelljét, a családot jeleníti meg.

